Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
NAJER FOLKSBLAT

היינט 10 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 75 | Łódź, Czwartek, 28 marca 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ג אדר ב' תרצ"ה | № 75

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אין יודען-ריינעם שטאטישען בודזשעט
איז געמאכט געווארען דער ערשטער דורכברוך
ראסיסטישע נידערטרעכטיגקייטען אין דער רעדע פון אדוואקאט קאוואלסקי

ס'האט זיך געקאנט אויסרוכטען, אז די נעכטיגע זיצונג פון שטאט-ראט וועט אדורכגעהן רוהיג און אהן שום אינצידענטען. ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען אפשטימען די בעזונדערע פאזיציעס פון בודזשעט אין דער צווייטער לעזונג. אין דער אמת'ן איז געקומען, צוליב דער האנדלונג פון די ענדעקעס צו אזעלכע מורא'דיגע סקאנדאלען, וועלכע האבען נישט געהאט קיין גלייכען אפילו צו די, וועלכע מיר זענען לעצטענס, לײדער צוגעוואוינט געווארען.

דער „טשוואק" פון דער זיצונג איז אבער געווען

די ראסיסטישע רעדע

פון אדוו. קאוואלסקי, וועלכער האט פארגעשטעלט דעם יודען-פראגראם פון די ענדעקעס אין דעם גאנצען פערנעהם. אנגעהויבען האט זיך די זיצונג מיט אנ'אנפראגע פון ענדעק פאדגורסקי, פארוואס דער קאמיסאר וואיעוואודזקי האט נעכטען מיטגעשטימט בעת דער רעגומעראציע פאר די בעאמטע.

קאמיסאר וואיעוואודזקי בעווייזט מיט א גאנצער רייה פאראגראפען פון זעלבסטפערוואלטונגס-געזעץ און דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט, אז ער האט דאס רעכט צו שטימען ווען ער וויל. דערויף גיט אן ראטמאן קאוואלסקי א פראטעסט אין נאמען פון ענדעקישען קלוב אז דער קאמיסאר האט נישט געהאט קיין רעכט צו שטימען, ווייל ביז איצט האט זיך דאס נישט פראקטיצירט און בכלל געבען נישט די רעגולאמינס דעם קאמיסאר אזא רעכט. דער פראטעסט ענדיגט זיך דערמיט, אז די ענדעקעס וועלען אנקלאגען די האנדלונג פון קאמיסאר צו דער אויפזיכטס-מאכט.

שוין נאכדעם פראטעסט קוועסטיאנירט דער ענדעק קאפטשינסקי די נעכטיגע אפשטימונג אין ענין פון די רעגומעראציעס און דער פארזיצענדער ערקלערט, אז קיין אפשטימונג טאר נישט קוועסטיאנירט ווערען, מאכען די ענדעקעס א טומעל, וועלכער בערוהיגט זיך שנעל.

א גרופע ראטמענער האבען דאן אריינגעטראגען א פארשלאג, אז די זיצונגען פון שטאט-ראט זאלען נישט דויערן לענגער ווי ביז 12 א זייגער, ווייל די איצטיגע זיצונגען שטרענגען שטארק אן און אויף צו-מארגענס קאן מען נישט נארמאל ארבייטען. די ענדעקעס זענען אבער געגען דעם און דער פארשלאג פאלט אפ.

דאן ווערען אהן דיסקוסיעס אנגענומען: די ערשטע אלגעמיינע אפטיילונג פון בודזשעט די צווייטע — דאס קאמונאלע פערמעגען, דריטע — קאמונאלע אונטערנעהמונגען, דאן די פירטע — דאס אפצאהלען פון די שטאטישע חובות. ביי דער אפטיילונג לעגט פאר ראטמ. האלענדערסקי, אז 213 טויזענט זל. פראצענטער פון די שטאטישע אבליגאציעס זאלען היי-יאהר נישט אויסגעצאהלט ווערען און דאס געלד זאל פערוועדעט ווערען אויף דערנעהרען קינדער. דער פארשלאג פאלט אפ.

די זעקסטע אפטיילונג — בילדונג רופט ארויס א גרויסע דיסקוסיע.

דער ערשטער רעדט אדוו. רייכמאן (אגודה) ער זאגט: דא איז געפאלען פון דער ענדעקישער זייט אנ'אויסגעשריי

„נידער מיט דער בילדונג"

פערשטעהט זיך אז קיין שום פערשטענדליכער מענש נעמט דאס נישט ערנסט. גראד מיר יודען זענען שטאלץ דערמיט, וואס זייט 3000 יאהר טראגען מיר בילדונג צווישען די פעלקער אין דער וועלט. אין איצטיגען בודזשעט זענען געשטראכען געווארען אלע פאזיציעס פאר די יודישע בילדונגס-אינסטיטוציעס. נישט קוקענדיג דערויף, וואס מיר בילדען א דריטעל פון דער לאדזער בעפעלקערונג און צאהלען איין לכל הפחות א דריטעל פון די שטייערן. די בלויזע אנשטענדיגקייט רעדט שוין דערפאר אז פון דעם, וואס מען נעמט דארף מען אויך געבען. איהר, ענדעקעס, האט געשטראכען מינימאלע סומען פון אונזערע רעליגיעזע שולען און דערמיט אליין שטופט איהר די יודישע יוגענד אין די ראדיקאלע שטרעמונגען. אבער איהר טראכט דאך נישט, דארט, וואו איהר קאנט טרעפען א יוד, דארט שלאגט איהר. ווען איהר ווילט אויסראטען די יודישע קולטור, וואלט איהר געמוזט צוזאמען דערמיט אויסראטען שטיקער פון דער פוילישער ליטעראטור, אפילו מיצקעוויטש'ן. איהר נעמט אבער א מוסטער פון דייטשלאנד און פערגעסט דערביי, אז אין פוילען וועט אזא קורס נישט קענען איינגעפלאנצט ווערען.

ראטמאן האלענדערסקי זאגט, אז די יודישע ארבייטערשאפט איז געגען די שולען, וועגען וועלכע עס האט גערעדט אדוו. רייכמאן. מיר פאדערן א וועלטליכע שול מיט דער יודישער אונטעררוכטס-שפראך, וועלכע ווערט מיט אזא מסירת-נפש אויסגעהאלטען דורך דער יודישער ארבייטערשאפט און קודם כל דורך דער יודישער לעהרערשאפט.

די פוילישע מינדערהייטען אין דער גאנצער וועלט

קעמפען פאר דער שול אין דער מוטער-שפראך. די ענדעקעס ווענדען אבער אן צוויי מאסען. איינע אין אויסלאנד און די צווייטע ביי זיך אין דער היים געגען די יודען.

צום סוף פון זיין רעדע טראגט ראטמאן האלענדערסקי אריין א גאנצע רייה פארשלאגען ועגען סובסידירען די בראכאווער שול, שורעק-קינדערהיים אוועגד-קורסען, פארשטעלונגען פאר יודישע ארבייטער און פאר עזרת אולמים.

ראטמאן בארליצקי לעגט פאר צוריקצושטעלען די סובסידיע פון דער גימנאזיע פון פ. א. וו. און פון דער וואלנא ווסעכניצא.

פאלעמיזירענדיג מיט די ענדעקעס, זאגט ער, אז אויף 326 צוהערער אין דער וואלנא ווסעכניצא זענען פאראן 114 יודען ד. ה. 34% אין אלע פוילישע אוניווערזיטעטען איז פאראן אזא פראצענט יודען. די ענדעקעס האבען דעריבער געדארפט פארצולעגען, אז מ'זאל שליסען אלע אוניווערזיטעטען.

ראטמאן אורבאך (פ. פ. ס.) הויבט אן זיין רעדע דערמיט, אז דער ענדעק טשערניק האט אפען ערקלערט, אז מ'דארף נישט קיין בילדונג, דאס פאסט צו זיין נאמען. ער הייסט טשערניק, וואס נעמט זיך פון „טשארני". דא ענטשטעהט

א מורא'דיגער סקאנדאל

אלע ענדעקעס, אומוארפענדיג טישען און בענקלעך, לאזען זיך צו דער רעדנער-טריבונע און ראטמאן טשערניק שטעלט זיך אוועק מיט אנ'אויפגעהויבענער האנד געגען ראטמאן אורבאך. דאס געשלעג הענגט אין דער לופט, ווייל אלע סאציאליסטישע און אנדערע ראטמענער שטעלען זיך אין גרייטקייט צו פערטיידיגען אורבאכ'ן. דער קאמיסאר, וועלכער האט פאראויסגעזעהן סקאנדאלען, האט געהאט צוגעגרייט 4 וואזשנעס, וואס זענען אויף א-וואונק אריין אין זאל און פונאנדערגעשיידט די קאמפסלוסטיגע ראטמענער. דער טומעל דויערט עטליכע מינוט ביז ראטמאן אורבאך האט די מעגליכקייט ווייטער צו רעדען. ער זאגט, אז די היינטיגע ערציהונג בעפרידיגט נישט די סאציאליסטען, וועלכע שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז יעדע נאציע קאן זיך פערלעגען איהר קולטור אויף דער איינענער שפראך. ווען מ'זאל מיך אפילו דא שלאגען, וואלט איך נישט געהאט די דרייסטקייט צו זאגען, אז מ'דארף נישט קיין טעאטערס, קיין אוניווערזיטעטען, ווי דאס טון די ענדעקעס.

ראטמ. ביאלער זאגט, אז ביי יעדען פאלק זענען פאראן מאמענטען, וועלכע דעצידירען וועגען דער ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון פאלק. ווען דער זיג פון די ענדעקעס אין לאדז וואלט געווען אזא מאמענט, וואלט ער געווען זעהר א טרויעריגער. איהר האט פון דער בילדונגס-אפטיילונג געמאכט א פינסטערקייט-אפטיילונג. נישט פאר טעאטער, נישט פאר אוניווערזיטעטען און נישט פאר שולען ווילט איהר עפעס געבען.

די ענדעקעס שרייען: יודען ווילען מיר גארנישט געבען.

ראטמאן ביאלער: איהר נעמט פון אונז פאדאטקעס, אבער 1200 זל. פאר אומגליקליכע טויב-שטומע זאגט איהר זיך אפ צו געבען. ער לעגט פאר צוריקצושטעלען די סובסידיע פאר עזרת אולמים.

דא נעמט א ווארט אדוו. קאוואלסקי.

מיר ברענגען די גאנצע רעדע, כדי צו בעווייזען

אונזער גאנצער טרויעריגע ווירקליכקייט

דאס, וואס די לאדזער ענדעקעס (און אפשר נישט בלויז די לאדזער?) טראכטען וועגען יודען, וואס מיט אונז צו טון אין דער נאהענטסטער צוקונפט. ער האט אנגעהויבען מיט א לעקציע פוילישע געשיכטע, כדי צו בעווייזען, אז יעדער פוילישער דור האט געהאט אדורכצופיהרען א בעזונדערע מיסיע. ער זאגט: אממייסטען האבען דא געשפיגען די יודען. מיר ווילען דא אפען זאגען. מיר ליקווידירען די יודישע קולטור און מיר וועלען זי ליקווידירען, ווייל דאס וואס מיר פרעדיגען, אין דעם גלויבען מיר שטארק. מיר, דער איצטיגער פוילישער דור האט אדורכצופיהרען א ספעציעלע מיסיע. דער צופלוס פון די יודען קיין פוילען איז נישט קיין נאטירליכער. דאס איז אנ'אנלויפעניש, אנ'אנגריף, וועלכער ווערט דיקטירט דורך ספעציעלע מעטאדען און ספעציעלע יודישע כוונות. אונזער אויפגאבע איז, דעם ענין איבערצודרעהען. אויב מיר ווילען זיין פריי אין אונזער האנדלונג מוזען מיר זיך קודם כל בעפרייען פון די יודען. מיר מאכען נישט קיין פאגראמען דערפאר, ווייל דאס וואלט אייך געווען אויף דער האנט. מיר פיהרען מיט אייך דעם ריקזיכטסלאזען קאמף אויף אנדערע וועגען. מיר פערשטעהען אייער פערצווייפלונג, אבער מיר מוזען אונזער יודען-פראגראם רעאליזירען. מען פרעגט אונז: וואס ווילט איהר מאכען מיט אזוי פיל יודען אין פוילען? אבער צי איז אונזער זאך וועגען דעם צו זארגען, וואו די יודען וועלען זיך אהינטון. מיר מוזען זיך פון זיי בעפרייען, דאס איבריגע איז זייער זאך. מיר קענען נישט טאלערירען

די מאראלישע יסודות, אויף וועלכע דאס יודענטום שטיצט זיך

די יודען גלויבען דאך אין זייערע היילינע ביכער, און דארט שטעהט דאך געשריבען, אז אויב א יוד געפינט עפעס, וואס געהערט צו א גוי דארף מען דאס נישט אפגעבען.

דער ענדעק פערגעסט זיך ווייטער אויף ציטאטען פון תלמוד, אבער פון אלע זייטען שרייען די יודישע ראטמענער: ליגנער, פראוואקאטער, א.א.וו. קאוואלסקי רעדט ווייטער: מיר וועלען זיך פאר אייך נישט אפשרעקען. אויב איהר ווילט האבען א קאנסטיטוציע, האלט אייך זיי אליין אויף.

אונזער שטרעבען איז אייך אריינצוזאגען אין געטא

און מיט אייך צו ענדיגען. איך ווייס, אז ווער ס'הויבט אן דעם קאמף מיט יודען, דער האט שווערע קייטען, ווייל פון אלע זייטען קריגען יודען הילף, איך בין אבער גרייט דערויף.

ס'איז נישט קיין פראגע נאר פון אן אמת'ע יודען, נאר קודם-כל פון דעם געמישטען בלוט פון עטליכע דורות. אט די געמישטע יודען כאפען זיך אריין אין דער פוילישער קולטור, פערדישען און פערמיאוסען זי.

די אינקוויזיטארישע רעדע פון ענדעקישען „גדול", האט איבערגעלאזט א שווערען קאשמאר.

ראטמאן צערבע בעקלאגט זיך אויף די שיקאנעס לגבאי דעם דייטשען שול-וועזען.

ראטמאן ד"ר קרויש זאגט: איך רעד ווי א נאציאנאלער יוד, און איך בעגרייף און איך נעהם אויף דעם שווערען קאמף. איך פערשטעה, אז איהר ווילט ליקווידירען די בילדונג, ווייל די בילדונג פערקלענערט די צאהל פון אייערע אנהענגער. די צאהל, וועלכע קעמפען געגען בירגער פון אנ'אנדערער נאציע. איהר זאגט פערשאדעס. אבער ווען דאס ליכט מוזט איפשיינען, וועט איהר עפעס דערוועהען, וואס פארא שאדען איהר ברענגט דער מלוכה. קאוואלסקי איז געקומען, ווען ער זאגט, אז עס איז שווער צו קעמפען מיט יודען. יעדעס פאלק, וועלכעס האט געפיהרט אזא קאמף האט געהאט א בישערע ענטוישונג. דערמאנט אייך אין שפאניען, דערמאנט אייך אין צארישען רוסלאנד.

דער ענדעק טשערניק רופט דאן א היפש ביסעל באשעמקייטען, וועגען דעם, אז יודען האבען איהם שוין עטליכע מאל פערמשפט צום טויט א. א. וו.

ראטמאן מיצבערג: מיר האבען א געהערט א רעדע פון הויכער פאליטיק פון א קליינעם יונגען אדוואקאט. פאר די ענדעקעס איז אלץ, וואס האט נישט קיין שייכות מיט זיי, נישט פויליש. צי ווייסען אבער די ענדעקעס, אז פאר זיי איז נישט געווען קיין ארט אין דער משפחה פון פעלקער? אלץ וואס דער יונגער אדוואקאט האט דערצעהלט איז דעמאגאגיע, ווייל ער אליין האט זיך געלאזט פערטיידיגען אין זיין פראצעס דורך אדוואקאט סטיפולקאווסקי, וועלכער האט א יודישע ווייב, אוועק די הענד פון יודען, ווייל פיל האבען זיי אפגעריהט.

ענדעקעס שרייען: דא פאלעסטינע!

ראטמאן מיצבערג: איך בין זיכער, אז ס'קען נאך קומען אזא צייט, ווען מיר זאלען האבען די מעגליכקייטען נישט אריינצולאזען קיין פאלעסטינע קיין ענדעקעס ביז'ן פינפטען דור.

דאן קומט מען צו צו דער אפשטימונג וועגען פערשידענע פאזיציעס פון דער בילדונגס-אפטיילונג. די רעזאלוציעס וועגען נישט אננעמען קיין שיקאנעס לגבאי דעם דייטשען שול-וועזען ווערען אנגענומען. די ענדעקעס האבען זיך דערביי נישט [illegible] געבען. א טייל האבען געשטימט פאר, א טייל געגען. די יודען האבען געשטימט פאר, די „בעבע" געגען.

א כאראקטעריסטישע אפשטימונג איז פארגעקומען ביי דער פאזיציע פאר עזרת אולמים. די ענדעקעס פארלאנגען א געהיימע אפשטימונג, האפענדיג, אז די כאדעקעס וועלען שטימען געגען דער דאזיגער סובסידיע. די אפשטימונג גיט אבער א קאנסאקווענטע רעזולטאט. געגען דער סובסידיע שטימען 35 ענדעקעס, פאר — 34 שטימען, 2 האבען זיך אנטהאלטען פון שטימען, וואס ווערט געגעבען פיר דעם פארשלאג און קאמיסאר וואיעוואודזקי גיט אויך צו זיין שטימע פאר. אזוי ארום, אז די סובסידיע פון 8.275 זל. פאר עזרת אולמים איז אנגענומען געווארען. דאס איז דער ערשטער און אפשר דער איינציגער דורכברוך אין דעם בודזשעט.

ביי דער דריטער לעזונג וועט וואהרשיינליך אויך די דאזיגע סומע אפגעווארפען ווערען.

דאן ווערען כסדר אפגעווארפען אלע יודישע סובסידיעס פאר אלע אהן אויסנאהם ריכטונגען.

ס'בעקומט א ווארט ראטמאן בוטקאוויטש (בונד) צו פערטיידיגען זיין פארשלאג צו סובסידירען די מעדעם-סאנ. ער האלט א גרויסע רעדע וועגען סאציאליסטישער ערציהונג און וועגען דער שול פון יודישען ארבייטער. ער ענדיגט דערמיט, אז די ענדעקעס זענען געווען פאכאלקעס אין צארישען רוסלאנד.

ווען ראטמאן בוטקאוויטש האט ארויסגעזאגט דאס ווארט, שרייט ראטמאן קאוואלסקי אויס:

„פשיאקרעוו כאלערא"

און באלד נאך איהם ווארפען זיך די ענדעקעס שלאגען דעם ראטמאן בוטקאוויטש.

ס'קומט פאר די זעלבע סצענע, וואס ביים ערשטען סקאנדאל מ'איז געשריגען: נידער מיט די יודען! דער קאמיסאר בעמיט צו דאס ווארט ביים ראטמ. בוטקעוויטש.

דאן ווערט אפגעשטימט צוריקצושטעלען די סובסידיע פאר דער גימנאזיע פון פ. א. וו. ביז 12.000 זל. די אפשטימונג האט דעם זעלבען רעזולטאט, וואס די סובסידיע פאר דער טויב-שטומער שולע, ד. ה. אז די ענדעקעס זענען ווידער אדורכגעפאלען.

מ'טרעט צו צו דער אפשטימונג פון דער סובסידיע פאר דער וואלנא ווסעכניצא אין דער הויך פון 100.000 זל., וועלכער איז געשטראכען געווארען דורך די ענדעקעס.

נאכ'ן צעהלען די שטימען ערקלערט דער קאמיסאר אז דער רעזולטאט איז דערזעלבער און די סובסידיע איז אנגענומען געווארען. די ענדעקעס האבען אבער בעמערקט, אז ביי דער לעצטער אפשטימונג איז אין זאל נישט געווען דער כאדעק פאטאפטשוק. זיי קוועסטיאנירען דעריבער די אפשטימונג. דער האנדעל וועגען דער דאזיגער פראגע דויערט א לאנגע צייט און צום סוף גיט דער קאמיסאר נאך און ערקלערט, אז די סובסידיע איז אפגעווארפען געווארען.

דערמיט האט זיך די זיצונג געענדיגט.

היינט קומט פאר א ווייטערדיגע בודזשעט-זיצונג פון שטאט-ראט.

צי האט מען גערעדט וועגן יידען

אויף דער קאנפערענץ אין בערלין צווישן היטלערן מיט די ענגלישע מיניסטאָרן?

געשפרעך פון „נ. פאלקסבלאט"־קארעספאנדענט מיט מין. אידען

ווארשא, 27 (טעלעפאניש)

היינט, 9.10 פריה, איז אנגעקומען קיין ווארשא, אויף זיין רייזע קיין מאסקווא, דער ענגלישער וויצע־אויסערן־מיניסטער, אידען.

אויפ'ן הויפט־וואקזאל האבען דעם גאסט אפגעווארט פיל העכערע בעאמטע פון אויסערן־מיניסטעריום און פון דער ענגלישער אמבאסאדע; דער ענגלישער אמבאסאדאר איז נישט געקומען, ווייל ער איז קראנק אויף דער גריפע.

אין נאמען פון אויסערן־מיניסטעריום האט דעם גאסט בעגריסט פירשט לובאמירסקי.

צוזאמען מיט אידענ'ען פאהרען אפ קיין מאסקווע 40 ענגלישע זשורנאליסטען.

9.40 איז דער צוג אפגעפאהרען קיין מאסקווע.

קיין ווארשא וועט מיניסטער אידען קומען ארום 2־טען אפריל און וועט דא וויילען 3 טעג, דאן וועט ער אויפגענומען ווערען דורכ'ן מארשאל פילסודסקי און אויסערן־מיניסטער בעק.

ווארשא, 27 (טעלעפאניש)

אייער קארעספאנדענט האט אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואס דער מיניסטער אידען איז אדורכגעפאהרען ווארשא, און בעת דער צוג איז געשטאנען אויפ'ן וואקזאל 5 מינוט, האט ער געהאט מיט איהם א קורצען געשפרעך.

אויף דער פראגע, צי ס'איז אמת, אז בעת'ן געשפרעך מיט היטלער'ן איז אויך בעריהרט געווארען די יודען־פראגע, האט מין. אידען געענטפערט, אז די דאזיגע פראגע איז בעריהרט געווארען נאר פערבייגעהענדיג און נישט ספעציעל.

די דאזיגע פראגע איז דורך אייער קארעספאנדענט געשטעלט געווארען אין שייכות מיט די פערשפרייטע קלאנגען אז אויף דער קאנפערענץ היטלער־סיימאן־אידען איז גערעדט געווארען וועגען דעם פראבלעם: יודען אין דער דייטשער ארמעע.

הגם מין. אידענ'ס ענטפער איז געווען א קנאפ־זאגענדיגע, האט ער דאך, אלזא, נישט אפגעלייקענט, אז די יודען־פראגע איז, בעת'ן געשפרעך, יא בעריהרט געווארען.

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

דער ספעציעלער שליח פון דער האוואס־אגענטור איז מודיע, אז תיכף נאכ'ן פערלאזען בערלין, האט דער מין. אידען אנגעקינדעט א געשפרעך מיט'ן סאוויעטישען אמבאסאדאר אין לאנדאן, מאיסקי, וועלכער איז מיט איהם מיטגעפאהרען אין דעמזעלבען צוג.

א סברה, אז דער סאוויעטישער אמבאסאדאר האט געהאלטען פאר נויטיג צו אינפארמירען אידענס בעגלייטער וועגען דעם איינדרוק וואס אין סאוויעטן־פערבאנד האט געמאכט דער טאן פון די בערלינער געשפרעכן, בפרט דער ארויסטריט פון היטלער'ן געגען די סאוויעטן.

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.)

מצד דער סאוויעטישער מאכט וועט אידענ'ען מקבל פנים זיין אויף דער גרעניץ־סטאנציע ניעגארעליע דער לייטער פון דער מערב־אפטיילונג ביים אויסערן־קאמיסאריאט, וויינבערג.

לויט ידיעות פון ענגלישע קרייזען, איז דאס פראגראם פון אידענ'ס געשפרעכן דערוויל אנגעצייכנט געווארען בזה האפן: 1) אייראפעאישע סיטואציע, 2) סאוויעטיש־ענגלישע בעציהונגען, (אויך ווירטשאפטליכע ענינים), מעגליה — אויך ענינים פון ווייטען מזרח.

עס ווערען פאראויסגעזעהן 2 צוזאמענטרעפען מיט ליטווינאוו'ן, און פרייטאג — א בעגעגעניש מיט סטאלינ'ען.

די רעזשי איז גוט...

דראמאטישער מאמענט" ביי די געשפרעכן אין בערלין

לאנדאן, (ספ. טעל.)

די היגע צייטונגען טיילען מיט זעהר אינטערעסאנטע פרטים וועגען דעם לעצטען געשפרעך צווישען היטלער'ן און די ענגלישע מיניסטארן.

היטלער האט אין זיינע לאנגע רעדעס נישט געגעבען קיין שום קאנקרעטע ערקלערונגען. דאס איינציגע, וואס ער האט אונטערגעשטראכען איז געווען: פולשטענדיגע ענטוואפנונג. אויב אבער אויך אלע איבעריגע מלוכות וועלען זיך ענטוואפענען; דאגעגען וועט דייטשלאנד זיך נאך מעהר באוואפענען אויב כאטש איין מלוכה וועט דאס פריבען טון.

ווייטער האט היטלער געזאגט, אז דאס פערקלענערען פון דער דייטשער בעוואפנונג איז שטארק אפהענגיג פון סאוויעט־רוסלאנד. אויב רוסלאנד וועט מסכים זיין צו פערקלענערען איהר ארמעע און איבערשיקען דעם גרעסטען טייל פון דער רויטער ארמעע פון מערב־פראנט אויפ'ן ווייטען מזרח, וועט דייטשלאנד פערקלענערען איהר ארמעע מיט 4 דיוויזיעס.

גראד, ווען היטלער האט אנגעהויבען רעדען מיט א העפטיגען טאן וועגען דייטשלאנד'ס שכנים, האט זיך געעפענט די טיר און אויפ'ן שוועל האט זיך בעוויזען היטלער'ס אדיוטאנט, וועלכער האט איבערגעגעבען היטלער'ן א פערמאכטען קאווערט.

קאנצלער היטלער האט געעפענט דעם קאנווערט און אנגעהויבען לייענען הויך אויף א קול.

דאס איז געווען א מיטטיילונג וועגען דעם אורטייל, וואס דאס ליטווישע געריכט האט ארויסגעטראגען געגען עטליכע און צוואנציג היטלעריסטען פון מעמעל, דערביי 4 פער'משפט צום טויט.

היטלער איז געווארען זעהר אויפגעבראכט. ער האט דאן אנגעהויבען רעדען וועגען דער לאגע אויפ'ן מזרח.

צום סוף האט היטלער ערקלערט:

— איך פון מיין זייט האב שוין אלץ ערקלערט, און איצט ווארט איך אויף די תשובה, וואס די מעכטיגע מלוכות וועלען צושיקען אויף מיינע פארשלאגען.

טשעמבערלען בערוהיגט...

לאנדאן, (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט די ידיעות פון בערלין, אז דייטשלאנד גרייט זיך צו א מלחמה מיט סאוויעט־רוסלאנד און, אז דערביי שפילט א בעדייטענדע ראל אויך ענגלאנד, — האט דער געוועזענער מיניסטער סער אוסטען טשעמבערלען היינט געגעבען א געשפרעך די היגע פארשטעהער פון דער סאוויעטישער פרעסע. טשעמבערלען האט דערביי געזאגט, אז נאר א משוגענעם וואלט געקאנט איינפאלען, דאס ענגלאנד וואלט געקאנט שטיצען א וועלכער־ס'אין מלוכה צו אנ'אנפאל אויף רוסלאנד.

געעפענט די רמב״ם־פייערונגען אין קארדאווא

קארדאווא, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

די רמב"ם־פייערונגען האבען זיך געעפענט אין ראטהויז. די ערפענונג האבען בייגעוואוינט פארשטעהער פון דער רעגירונג און פיל געסט.

זיצונג פון אקצ. קאמיטעט

ווערט מארגען געעפענט

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

די זיצונג פון אקציאנס־קאמיטעט עפענט זיך ערשט מארגען, ווייל דער פרעזידענט נחום סאקאלאוו איז מיד פון דער רייזע.

בזה הננו משתתפים בצערו של חברנו
אביגדור ברונר למות עליו
אבין נ. ע.
בעבודתנו לטובת הרעיון הציוני ולבנין המדינה העברית תמצא נחומים.
איגוד הציונים המדינתיים בלודז

ערשטערנדער איינדרוק אין פאריז

נאכן וויזיט פון די ענגלישע מיניסטארן אין בערלין

פאריז, (ספ. טעל.)

די ערשטע ידיעות וועגען פערלויף פון די בערלינער געשפרעכען צווישען די ענגלישע מיניסטארן סיימאן און אידען מיט היטלער'ן און דייטשען אויסערן־מיניסטער פאן נייראט האבען אין פאריז געמאכט אנ'ערשיטערנדען איינדרוק. ס'איז מעהר ווי קלאר, אז אין צוזאמענהאנג מיט די דאזיגע געשפרעכען שטעהט דער בעשלוס, וואס איז בעקאנט אנגענומען געווארען דורכ'ן מיניסטאריום האט וועגען פערבאטען ארויסצופיהרען פון פראנקרייך מאטעריאלען, וועלכע קאנען פערנוצט ווערען ביי דער נאציאנאלער פערטיידיגונג. דער דאזיגער בעשלוס איז שוין קלאר, אז ער בעווייזט זיך נישט אין קיין שום פירושים.

לויט א צווייטען בעשלוס פון דער רעגירונג פאהרט ארויס לאוואל קיין מאסקווע ערשט אין דער צווייטער העלפט פון אפריל. דאן וועט ער שוין זיין אינפארמירט וועגען די צילען פון דער ענגלישער פאליטיק, ווייל דערפון וועט פראנקרייך'ס מאכען אבהענגיג איהר בעציהונג צו די סאוויעטען.

וועגען די הערשענדע שטימונגען אין די פראנצויזישע קרייזען בעווייזען אמבעסטען די בעריכטען פון די פראנצויזישע קארעספאנדענטען אין בערלין. די גוט־אינפארמירטע פארשטעהערין פון „עוור" טיילט מיט, אז היטלער איז זיכער, דאס ענגלאנד וועט זיך אפרייסען פון מערב־בלאק און וועט שטעלען פראנקרייך אנ'אולטימאטום: אדער פאריז געהט מיט לאנדאן אדער מיט מאסקווע — היטלער האט אויפגעוויזען די ענגלישע מיניסטארן, אז דורך איהר בונד מיט'ן ראטען־פערבאנד רופט ארויס פראנקרייך נאר א צומישונג אין אייראפא.

דער קארעספאנדענט פון „זשורנאל", ווידער, טיילט מיט, אז בעת די אונטערהאנדלונגען מיט די ענגלישע מיניסטארן האט היטלער ערקלערט, דאס די דייטשען לאזען זיך איבער דאס רעכט שטענדיג צו פאדערען א רעוויזיע פון די איצטיגע גרעניצען.

פאריז, (ספ. טעל.)

צום אבשלוס פון די בערלינער אונטערהאנדלונגען אין בערלין זאגט די פרעסע, אז די פיין־קלינגענדיגע קאמוניקאטען ווייזען בלויז דערויף, אז היטלער איז געווען אפענהערציג און וועט אויף קיין שום פערשטענדיגונג נישט געהן.

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

די גאנצע פראנצויזישע פרעסע איז היינט פול מיט'ן בעטיגען פערהאנדלונגען די דייטש־ענגלישע קאנפערענצען אין בערלין. די גאנצע פרעסע בעצייכענט אידענ'ס און סיימאנ'ס רייזע אלס גרויסען דורכפאל. „פיגארא" שרייבט: „דער נאהענטער קאנטאקט צווישען דייטשלאנד און ענגלאנד האט צו גארנישט געפיהרט".

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

די גאנצע דייטשע פרעסע האט אפגעדרוקט אנ'אפיציעלע קאמוניקאט וועגען די רעזולטאטען פון די צוויי־טאגיגע ענגליש־דייטשע געשפרעכען אין בערלין.

די אלע צייטונגען שטרייכען אונטער, אז די דאזיגע געשפרעכען האבען געהאט אנ'אויסשליסליך אינפארמאטיווען כאראקטער און, אז אין דער דאזיגער הינזיכט האבען זיי דערפילט זייער אויפגאבע.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

ווי מ'זעהט פאר, וועט סער דזשאהן סיימאן מארגען אפגעבען אין פארלאמענט א קורצע דעקלאראציע וועגען די רעזולטאטען פון זיין רייזע.

אין די אפיציעלע קרייזען לאזט זיך מערקען א ווייטגעהענדע רעזערווע־שטימונג בנוגע די רעזולטאטען פון דעם בערלינער וויזיט.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

די ראיטער־אגענטור איז מודיע: דער איינדרוק, וואס עס האט ארויסגערופען סיימאנ'ס דעקלאראציע אויף דער היינטיגער נאכמיטאג־זיצונג פון קאבינעט דערלויבט צו אורטיילען, אז דער בערלינער וויזיט איז יעצט געווען דעם תוב, און אז די פראצעדור פון אנקניפען א קאנטאקט מיט'ן קאנצ. היטלער, וואס איז אנגענומען געווארען דורכ'ן בריטישען קאבינעט, איז פולשטענדיג בערעכטיגט.

פריינד
פנחס נאדלער
צו זיין 15־יעהריגער שווערער ארבייט אין דער לאדזער קהלה, בעת וועלכער ער ווייזט ארויס פיל טאקט ביים ערפילען זיינע פליכטען ביי קאמפליצירטע בעדינגונגען, ווינשט ווייטערדיגע געזונדע יאהרען פון פרוכטבארער ארבייט לטובת דעם יודישען לאדז.
מרדכי חיים רומקאווסקי.
707

ב"ה לודז.
לאחותי היקרה מרת לאה תחי' ולגיסי היקר
מר פנחס נ"י
למשפחת ברומברג בתל = אביב
שולח אני בזה את ברכתי העמוקה להלדת
להם בן.
ישלח להם ד' הטוב סימן טוב ומזל טוב.
יהודא ארי' פינגולד וזגתו.

קמח של פסח
תחת השגחת הרבינאט דפה לאדז!
די איינציגע מיהל אויף לאדז איז ג ע'כ ש ר'ט אונטער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען רבינאט. אונזערע קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אז דאס שענסטע און בעסטע זעקעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאר ביי דער פירמע
„עלעקטראמלין"
לאדז, זאקאטנא 47, טעל. 147־40
וועלכע איז פעראנטווארטליך פאר די רעעלע און פינקטליכע ליפערונג לויט יעדענס פערלאנג. פערקויפט אייך נישט אויף די פראוואצער מציאות, וואס פאר דעם גראשען בילליגער ביים איינקויף דערלעגט איהר מעהר ביי דעם מצות־פערקויף, נאר קומט שוין און בעשטעלט פערזענליך אדער דורך טעל. 147־40.
בעמערקונג: די ליפערונג פאר דער פראווינץ קומען מיר נאך די פעהלענגען פון קויפער. מיט אכטונג
Firma „Elektromłyn"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

פריינד
פנחס נאדלער
סעקרעטאר פון דער יודישער קהלה אין לאדז
צו זיין 15־יעהריגען יובל
ווינשט ווייטערדיגע פרוכטבארע ארבייט
י. אבערזשאנעק.

די ן־טע און ביליגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאמאשא־ווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל, בעקומט מען נאר ביי
R. Szczęśliwy
לאדז, נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09
גערעדנקט. פראנט 2 שמאק.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאטער, שווי־גערפאטער, גרויספאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל
ר' שמחה דוד ראזען
אין עלטער פון 70 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, ד. 28 מערץ, 12 בייטאג פון טרויער־הויז, פאמארסקא 54 (פריהער געוואוינט זשעראמסקיעגא 31), וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
6269
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

דירות-מאראטאריום ביז אקטאבער 1935

אינם נאהענטסטע נומער „דזשעניק אוסטאוו" דערשיינט א דעקרעט

װאַרשאַ, 27 (טעלעפאניש)

אינ'ם נאהענטסטע נומער פון „דזשעניק אוסטאוו" וועט דערשיינען א דעקרעט פונ'ם מלוכה-פרעזידענט וועגן פארלענגערן דעם מאראטאריום אויף קליינע דירות פון ארבייטסלאזע און אַרימע מענטשן.

דאס מאראטאריום, וואס ענדיגט זיך דעם 1 אפריל ה. י. ווערט פארלענגערט ביז חודש אקטאבער ה. י.

7 „אונלעגאלע" עולים האבען אין דער תפיסה ערקלערט א הונגער-שטרייק

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

7 „אונלעגאלע" עולים, וואס זיצען אין ירושלים אין דער תפיסה, האבען ערקלערט א הונגער-שטרייק.

פראטעסטען געגען אוועקרויבען יאקאבי'ן

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

דער אינטערנאציאנאלער זשורנאליסטען-סינדיקאט האט נעכטען איבערגעשיקט א דעפעשע צו דער פעלקער-ליגע, אין וועלכער עס ווערט געפאדערט שוץ פאר'ן אומגליקליכען יודיש-דייטשען זשורנאליסט יאקאבי, וועלכער איז דורך דער דייטשער „געסטאפא" פערשלעפט געווארען פון דער שווייץ קיין דייטשלאנד.

יאקאבי געפינט זיך איצט אין איינע פון די שווערסטע תפיסות אין בערלין און איהם דראהט טויט-שטראף. אויך דער פאריזער אדוואקאט מאראזשאפערי האט איבערגעשיקט אנ'ענליכע דעפעשע צו דער פעלקער-ליגע אין נאמען פון יאקאבי'ס פרוי.

פון לענינגראד קיין סיביר ווערן ארויסגעשיקט 50.000 מענשען

לענינגראד, 27 (ספ. טעל.)

די סאוויעטישע מאכט האט אויף איינע פון איהרע לעצטע זיצונגען בעשלאסען ארויסצושיקען פון לענינגראד 50.000 פערזאן.

די אלע ארויסגעשיקטע וועלען בעזעצט ווערען אין מערב-טייל פון סיביר.

אין דער ערשטער רייה וועלען געהן די משפחות פון געוו. צארישע אריסטאקראטען, אין א צאהל פון 5000 פערזאן.

די „גע. פע. או." האט זיך געווענדעט צו קאגאנאוויטש'ן מיט א פאדערונג צוצושטעלען אין משך פון די נאהענטסטע וואכען 1000 וואגאנעס אויף אינערצופיהרען די ארויסגעשיקטע.

26 ביתר'אווצעס פערמשפט
4 זענען בעפרייט געווארען

ירושלים 27 (יט"א טעלעגראפיש)

די פון 30 ביתר'אווצעס, וואס זענען מיט עטליכע טעג צוריק ארעסטירט געווארען אין הרצליה, זענען 26 פערמשפט געווארען אויף תפיסה. די יונגסטע 4 זענען בעפרייט געווארען.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2 און 5–8 אווענד,
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדער ווארטע-זאל

אפיציעלער רעזולטאט פון פלעביסציט
וויפיל שטימען זענען אפגעגעבען פאר און וויפיל געגען דעם אפמאך מיט די רעוויזיאניסטען

תל-אביב, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

פון דעם אפיציעלען רעזולטאט פון פלעביסציט איז צו זעהן, אז אין ירושלים גופא זענען אפגעגעבען געווארען מעהר שטימען פאר'ן אפמאך.

אין תל-אביב זענען אפגעגעבען געווארען 3983 שטימען געגען און 3296 פאר.

אין חיפה 3785 געגען און 1555 פאר.

אין דער קאלאניע יהודה 882 פאר און 1119 שטימען געגען אפמאך.

די רעוויזיאניסטען וועלען ארגאניזירען א פלעביסציט
ערקלערונג פון וול. זשאבאטינסקי

ניו-יארק, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

זשאבאטינסקי האט ערקלערט, אז די רעוויזיאניסטען וועלען פאדערן א קאנפערענץ פון אלע פארטייען ביים „רונדען טיש", און אויב די פאדערונג וועט אפגעווארפען ווערען, וועלען די רעוויזיאניסטען ארגאניזירען א פלעביסציט וועגען וויכטיגע פראגען, אין וועלכע ס'איז אפהענגיג די צוקונפט פון דער ציוניסטישער בעוועגונג.

ווי זעהט אויס די עליה פון די בעזונדערע לענדער קיין א"י?
העכער 42000 יודען פון אלע עקען וועלט. וואס זענען אין 1934 געקומען קיין א"י

ירושלים. (יט"א) אין 1934 האט די עליה קיין א"י בעטראפען, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, 42,359 (לגבי 30,327 אין 1933), דערונטער 18,832 מענער און 17,787 פרויען.

דאס ערשטע ארט האט אין דער עליה פארנומען פוילען מיט 18,829 מאן, דאס צווייטע — דייטשלאנד מיט 7,010 עולים (חוץ 1,487 בירגער פון אנדערע לענדער, וואס האבען געוואוינט אין דייטשלאנד). ווייטערע פלאצען לויט דער רייה: רומעניען 1751, גריכענלאנד 1504, תימן 1307, פאראייניגטע שטאטען 1028, ליטע 900, לעטלאנד 886, עסטרייך 720, טשעכאסלאוואקיי 706, רוסלאנד 587, טערקיי 343, בולגאריען 212, אונגארן 194, ענגלאנד 153, האלאנד 100, פראנקרייך 91, בעלגיען 70, קאנאדע 49, דאנציג 44, עגיפטען 42, שווייץ 38, ארגענטינע 31, דרום אפריקא 29, מעקסיקא 24, בראזיליען 23, עסטלאנד 18, אורוגוואי 15, סיריע 12, איראק 12, לוקסעמבורג 8, שוועדען 7, שפאניען 7, פינלאנד 6, אויסטראליען 5, נארוועגיען 4, קאסטאריקא 4, דענעמארק 3, כינע 3, סאאר-געביט 2, גוואטעמאלא 2, ניקאראגוא 2, פאנאמא 1 עולים.

צווישען די עולים האבען זיך געפונען 364 מאן אהן וועלכער עס איז שטאאטס-צוגעהעריגקייט און 5 האבען נישט געקענט אנגעבען זייערע בירגערשאפט.

פון 26,400 יודישע טוריסטען, וואס האבען אין 1934 בעזוכט א"י, האבען 21,653 פערלאזען דאס לאנד.

אינטערעסאנטע בודזשעט-ציפערן פון דער א"י-רעגירונג

ירושלים (יט"א) אין לעצטען נומער פון דער „פאלעסטיין גאזעט" איז פערעפענטליכט געווארען א טאבעלע פון די הכנסות און הוצאות פון דער א"י-רעגירונג פאר די לעצטע 9 חדשים פון יאהר 1934 אין פערגלייך מיט דעם זעלבען פעריאד אין יאהר 1933 פון 1-טען אפריל ביז דעם 31-טען דעצעמבער 1934 האבען די רעגירונגס-הכנסות בעטראפען 3.860.371 פונט און זענען אין פערגלייך מיט'ן פאריגען יאהר געשטיגען מיט 1.070.002 ד.ה. מיט 38 פראצ. בעזונדערס זענען געשטיגען די צאל-הכנסות, הכנסות פון ליצענצען און שטייערן ווי אויך פון געריכט און אמט-אפצאהלען (א שטייגערונג פון 50 פראצ.).

די הוצאות פאר די זעלבע 9 חדשים פון יאהר 1934 האבען בעטראפען 2.293.022 פונט לגבי 1.876.245 פונט פאר דעם זעלבען פעריאד אין יאהר 1933, וואס עס בעדייט א שטייגערונג פון 22 פראצ.

די 3 הוצאות-פאזיציעס אויף פאליציי און תפיסות, פערטיידיגונג און עבר-הירדן גרעניץ-וואך בעטרעפען צוזאמען 654.532 פונט און מאכען אויס 26,5 פראצ. פון אלע רעגירונגס-הוצאות.

די הוצאות פון בילדונגס-דעפארטאמענט האבען בעטראפען 141.263 פונט (6,1 פראצ.) און פון געזונדהייטס-דעפארטאמענט 119.871 פונט (5,2 פראצ).

די הוצאות אויף דעם דעפארטאמענט פון עפענטליכע ארבייטען ווי אויך אויף די לויפענדע און אויסערארדענטליכע עפענטליכע ארבייטען האבען בעטראפען צוזאמען 354.143 פונט, וואס עס מאכט אויס 15 פראצ. פון אלע רעגירונגס-הוצאות.

די בודזשעט-הוצאות פאר דעם הויך-קאמיסאר פון א"י האבען אין משך פון די 9 חדשים בעטראפען 8.303 (ד. ה. קנאפע 1000 פונט מאנאטליך) און זענען געשטיגען אין פערגלייך מיט'ן פאריגען יאהר, ווען זיי האבען בעטראפען אנ'ערך 740 פונט מאנאטליך.

די קלאנגען וועגען אמנעסטיע זענען פריהצייטיגע

װאַרשאַ, 27 (טעלעפאניש)

אין שייכות מיט די לאנסירטע קלאנגען, אז אין דער נאהענטסטער צייט זאל דערקלערט ווערן אנ'אמנעסטיע — דערוויסען מיר זיך פון מאסגעבענדע קרייזען, אז די דאזיגע ידיעות זענען פריהצייטיגע, ווארום דאס יוסטיץ-מיניסטעריום פערנעמט זיך בישט מיטן בעארבייטען דעם ענין.

רעקאנסטרוקציע פון דער רעגירונג
זאל פארקומען אין שייכות מיט דער נייער קאנסטיטוציע

װאַרשאַ, 27 (טעלעפאניש)

מען ריכט זיך, אז גאר אינגיכען, און אפשר שוין מארגען נאך דער שליסונג פון דער פארלאמענטארישער סעסיע, וועט נאמינירט ווערען א רעגירונג פון די פערזאנען, וואס זענען די „טאטעס" פון דער נייער קאנסטיטוציע.

פרעמיער - מיניסטער זאל ווערען דער פרעזעס פונם „בע-בע"-קלוב פולקאווניק סלאוועק; וויצע-פרעמיער — צאר.

עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז דער האנדעלס-מיניסטער רייכמאן זאל דעמיסיאנירען.

דאגעגען וועלען בלייבען דער אינערן-מיניסטער קאשטשאלקאווסקי און דער פינאנץ-מיניסטער זאוואדזקי, וועמען עס האט זיך פולשטענדיג איינגעגעבען די שטייערן-פאליטיק.

5-יעהריגער יובילייי פון א יודישער צייטשריפט אין אינדיען

באמביי. (יט"א) די צייטשריפט „דזשואיש טריביון" אין באמביי האט די טעג געפייערט איהר 5-יעהריגע עקזיסטענץ. אין דעם ספעציעלען יובל-נומער זענען פערעפענטליכט געווארען בעגריסונגען פון יודישע פערזענליכקייטען אין פערשידענע לענדער.

„דזשואיש טריביון" שטעלט זיך פאר א ציל „צו דערוועקען דאס יודישע בעוואוסטזיין און שטערקען דאס יחדות און ציוניזם".

אין באמביי ערשיינט חוץ די „דזשואיש טריבון" אויך די צייטשריפט „דזשואיש אדוואקאט" — אפיציעלער ארגאן פון דער ארטיגער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

פראנצויזיש-פאלעסטינישע האנדעלס-קאמער

פאריז. (יט"א) ביי דער פראנצויזיש-פאלעסטינישער האנדעלס-קאמער האט זיך געשאפען א ספעציעלער קאמיטעט, וואס שטעלט זיך פאר א ציל צו פערשטארקען די ווירטשאפטליכע און קולטורעלע בעציהונגען צווישען פראנקרייך און ארץ-ישראל.

ערען-פרעזידענט פון דער האנדעלס-קאמער איז דער געוו. מיניסטער סענאטאר עטיען קלעמאנטעל, וועלכער איז דער גרינדער פון דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס-קאמער, פארזיצער פון דער פראנצויזיש-פאלעסטינישער האנדעלס-קאמער איז דער געוו. מיניסטער סענאטאר זשיסטען גאדאר.

רמב"ם-פייערונג אין פאריז

פאריז, (יט"א) לויט דער איניציאטיווע פון דער געזעלשאפט „אזע" איז דא פארגעקומען א פייערונג געווידמעט דעם 800 יעהריגען געבורטסטאג פון רמב"ם.

הרב ליבער האט רעפערירט אויף דער פייערונג וועגען רמב"ם אלס מענש און דענקער. פראפ. קולטע האט רעפערירט וועגען רמב"ם'ס ארט לעניגאל לאוואסטין פון פאריזער מעדיצינישען פאר אין דער געשיכטע פון מעדיצין.

געגען וועמען איז געווענדעט דאס נייע ארבייטס-געזעץ אין רומעניען?
דער רומענישער אמבאסאדאר אין אמעריקע ערקלערט אויך

ניו-יארק. (יט"א) אין רעזאלוציע פון די אקטיווסטען פון פערבאנד פון רומענישע יודען אין אמעריקא געגען דער איינפיהרונג פון'ן נייעם ארבייטס-געזעץ אין רומעניען, האט דער רומענישער געזאנדטער אין די פאראייניגטע שטאטען, קאראל דאווילא — נאך אנ'אנפראגע ביי דער רעגירונג אין בוקארעשט — ארויסגעלאזען אנ'ערקלערונג, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז דאס נייע געזעץ וועט אנגעווענדעט ווערען בלויז געגען פארלייט פון פרעמדער שטאאטס-צוגעהעריגקייט. וואס שייך די קאנסטיטוציאנעלע איבער דער עטנישער אפשטאמונג פון די אנגעשטעלטע אין פריוואטע אונטערנעהמונגען אין רומעניען, קלערט אויף די רומענישע רעגירונג, אז די געפאדערטע צייטען זענען בלויז אויסשליסליך צו אינפארמאטיווע און סטאטיסטישע צוועקען און נישט צו קיין שום אנדערע.

די דייטשען האבען געפלאנט אנ'איבערקערעניש אין מעמעל
אונגעהויערער איינדרוק פון די טויט-אורטיילן אין ליטא אויף מעמעלער היטלעריסטען

פאריז, (ספ. טעל.)

רעזעדיג וועגען נעכטיגען אורטייל פון ליטווישען געריכט אין מעמעל וועגען די 123 מעמעלער דייטשען, וואס 4 פון זיי זענען פערמשפט געווארען צום טויט, — זאגען די היגע צייטונגען, אז ס'איז שוין איצט קלאר, דאס די דייטשען האבען דארט צוגעגרייט א מלוכה-איבערקעהרעניש אין געוואלט פעראייניגען מעמעל צו דייטשלאנד. די צייטונגען דריקען אויס די צופרידענהייט, וואס די ליטווישע רעגירונג האט געמאכט דערצו א ראדיקאלען סוף.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

דער הארבער אורטייל פונם ליטווישען מיליטער געריכט אויף די 126 דייטשען אין מעמעל — וואס 4 פון זיי זענען פערמשפט געווארען צום טויט און די איבריגע אויף לאנגע יאהרען שווערע תפיסה — ווערט אין דער גאנצער ענגלישער פרעסע ברייט ארומגערעדט. די צייטונגען שרייבען אויך וועגען דער גרויסער אויפרעגונג, וואס הערשט אין דייטשלאנד צוליב'ן אורטייל.

„טיימס" שרייבט, אז די מעמעלער נאציאנאל-סאציאליסטען האבען אפגעטון א גרויס נארישקייט דערמיט, וואס זיי האבען נאכגעטון די היטלעריסטען פון דייטשלאנד און איינגעפיהרט מיליטערישע איבונגען.

נאך איידער עס איז בעוואוסט געווען, אז די ליטווישע רעגירונג אליין געהט בעגנעדיגען די צום טויט פערמשפט'ע און שענקען זיי דאס לעבען. פערביי-טענדיג זיי די שטראף אויף לעבענסלענגליכע תפיסה — האבען די ענגלישע צייטונגען אויסגעדריקט די מיינונג אז די ליטווישע רעגירונג וועט די טויט-אורטיילען אויף די מעמעלער דייטשען נישט אויספיהרען.

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

די גאנצע דייטשע פרעסע איז פול מיט'ן נעכטיגען אורטייל אויף די מעמעלער נאציאנאל-סאציאליסטען. „מאסקווא — שרייבען די צייטונגען — שטויסט און ערמוטיגט דאס קליינע שוואכע ליטע צו פיהרען א חוצפה'דיגע פאליטיק געגען דייטשלאנד. די ליטווינער האבען פערכאפט דאס מעמעל-געביט אויף א נישט-רעכטליכען אופן. מעמעל איז דייטש און וועט בלייבען דייטש! מעמעל-געביט איז איצט דער שטורעם-צענטער פון אייראפא. די פעראנטווארטליכע מלוכות פאר דער מעמעל-פערוואלטונג: ענגלאנד, פראנקרייך, איטאליען און יאפאן וועלען טון גוט, ווען זיי וועלען עצה'ן ליטא, זי זאל איהר פראוואצירענדע האלטונג געגען דייטשלאנד אפשטעלען, אויב נישט, וועט זיך די גאנצע זאך פאר איהר זעהר שלעכט ענדיגען.

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

די הייטיגע אנטי-ליטווישע מאניפעסטאציעס אין בערלין און אין גאנץ דייטשלאנד זענען איינגעארדענט געווארען אינטעד'ן לאזונג פון פראטעסט געגען דעם קאוונער אורטייל.

די אלע מאניפעסטאציעס האבען געטראגען א שטורמישען כאראקטער.

די גאנצע פרעסע איז ארויס מיט א געוואלדיגען אלארם, אזוי אז אפילו דער ענין וויזיט פון די ענגלישע מיניסטארען אין בערלין איז אפגעשטויסען געווארען אויפ'ן צווייטען פלאץ.

ריגע, 27 (ספ. טעל.)

„ריטס" איז מודיע פון קאוונע, אז די פיער צום טויט פערמשפט'ע היטלעריסטען, האבען זיך, טראץ די עצות פון זייערע פערטיידיגער, זיך אפגעזאגט צו אונטערשרייבען א בקשה וועגען בעגנעדיגונג צום פרעזידענט פון דער ליטווישער רעפובליק

לאָדז, 28 מערץ 1935

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 28 מערץ 1935

שטעלונג פון דער פּוילישער רעגירונג

צו דער דייטשער פאַרלעצונג פון ווערסיילער טראַקטאַט

די שטעלונג פון דער פּוילישער רעגירונג צום פּונקט, וואָס דייטשלאַנד האָט געבראָכן דעם ווערסיילער טראַקטאַט איז נאָך ביז איצט נישט באַקאַנט. עס איז נאָר באַוואוסט, אַז דער פּוילישער אַמבאַסאַדאָר אין בערלין ליפּסקי האָט איבערגעגעבן דעם דייטשען אויסערן־מיניסטער נויראַט וועגען דער פּראַגע אַ נאָטע פון דער פּוילישער רעגירונג. וואָס אָבער עס געפינט זיך אין דער נאָטע ווייס נאָך קיינער נישט ביז איצט.

וועגן דער פּוילישער שטעלונג אין דער פּראַגע שרייבט דער ווינער קאָרעספּאָנדענט פון „קוריער וואַרשאַווסקי", אויפן סמך פון אַ פּרעסע איבערזיכט פון די ווינער צייטונגען, פאָלגענדעס:

„דער צענטער פון דער פּרעסע־דיסקוסיע איז נישט נאָר דער ענגלישער וויזיט אין בערלין נאָר אויך די פּראַגע פון דער פּוילישער באַציהונג צו די אינטערנאַציאָנאַלע אונטערהאַנדלונגען, וואָס קומען איצט פאָר. די צייטונגען אַנערקענען, אַז די אונטערהאַנדלונגען אין בערלין האָבן אַ וועלט היסטאָרישן כאַראַקטער און דערפון צי די ווילהעלם שטראַסע וועט פאַרשטעהן די רעאַלע נויטווענדיגקייט און אָפּוואַרפן די מעטאָדע פון [illegible], איז אָפּהענגיג דער גורל פון אייראָפּע, נישט ווייניגער אָבער, מאַכט נישט די פּרעסע דערפון קיין סוד, אַז דער לויף פון די געשעהענישען איז אויך אָפּהענגיג דערפון, וואָס פאַר ענדגילטיגע שטעלונג פּוילען וועט אַננעהמען בנוגע דייטשלאַנד. וועגן דער פּראַגע האָט זיך געשאַפען אַ פּרעסע פּאָלעמיק וועגן דעם כאַראַקטער פון דער וויזיט פון פּוילישען אַמבאַסאַדאָר ליפּסקי ביים מיניסטער נויראַט. בעת די עסטרייכישע אָבענדצייטונג פאַרעפענטליכט אַ אָפיציעלע אָפּלייקענונג פון בערלין, אַז דער שריט פון דער פּוילישער רעגירונג זאָל כלומרשט נישט האָבן דעם כאַראַקטער פון אַ פּראָטעסט געגען דייטשלאַנד, באַצייכענט די צייטונג „דאָס עכאָ" די קאָנפערענץ פון אַמבאַסאַדאָר ליפּסקי מיטן מיניסטער נויראַט, דייטליך אַלס אַ פּוילישען פּראָטעסט. די טעזע פון דער צייטונג „דאָס עכאָ" אונטערשטיצט „דער טעלעגראַף" לויט וועלכער די דייטשע אָפּלייקענונג באַשטעטיגט גיכער דעם פּראָטעסט־כאַראַקטער פון פּוילישען שריט אין בערלין. לויט דער מיינונג פון „דער טעלעגראַף" רופט אַרויס אַ באַוואונדערס גרויסע סענסאַציע דער אַנגעקינדיגטער וויזיט פון מיניסטער לאַוואַל אין וואַרשע און דאָס נאָך פאַר זיין וויזיט אין מאָסקווע. עס איז שוין היינט קיין סוד נישט שרייבט די צייטונג, אַז סיי די פראַנצויזישע דיפּלאָמאַטיע סיי די איטאַליענישע באַמיהט זיך מיט אַלע כוחות צו באַווירקען, אַז פּוילען זאָל מסכים זיין צום מזרח־פּאַקט, דערביי איז פראַנקרייך גרייט אויסצושליסען פון דאָזיגען פּאַקט די עווענטועלע אויסנוצונג פון פּוילען אַלס דורכמאַרש־געביט פאַר רוסישע מיליטער. פּוילען וואָלט נאָר געדאַרפט, אין פאַל פון אַ קריג, מסכים זיין אויף דער אַדורכפליה פון די רוסישע לופט־עסקאַדרעס. די דאָזיגע פּראָפּאָזיציע האָט שוין בשעתו אַרויסגערוקט דער מיניסטער באַרטו, ווען ער איז געווען אין וואַרשע — שרייבט „דער טעלעגראַף" — אָבער די פּוילישע רעגירונג האָט דעם פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפן. איצט זאָל לאַוואַל בעת זיין וויזיט אין וואַרשע, דעם דאָזיגן פאָרשלאַג איבערחזרן — ווי עס פאַרזיכערט די צייטונג — און ער רעכענט אויף דער מעגליכקייט פון אַ קאָמפּראָמיס."

די דאָזיגע ידיעות וועגן פּוילען און דער צייט ווען אין בערלין זענען פאָרגעקומען די ענגליש־דייטשע אונטערהאַנדלונגען האָבן פאַרשטעהט זיך, אַ גרויסע באַדייטונג. עס זענען זעהר אינטערעסאַנט די אינפאָרמאַציעס, וועלכע עס האָט אין שייכות מיטן פּוילישען שריט אין בערלין, אָנגעגעבן דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון דער ווינער צייטונג „נויעס ווינער טאַגעבלאַט". דער פּוילישער שריט, שרייבט דער קאָרעספּאָנדענט האָט אָהן שום ספק, אַ זעהר גרויסע באַדייטונג. ווייל ווען פּוילען וואָלט נישט פּראָטעסטירט, וואָלט דאָס באַדייט, אַז זי אַנערקענט שטילשווייגענד די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון די ענינים, דערפון איז צו זעהען, אַז פּויליש־דייטשע פריינדשאַפט באַריהרט נישט דעם ווערסיילער טראַקטאַט. איבריגענס קען מען שוין אָפען זאָגען — שרייבט די צייטונג — אַז פּוילען האָט שוין אַמאָל אָנגענומען אַ ענטשיידענע שטעלונג בנוגע דעם היטלעריסטישען דייטשלאַנד, און נעמליך אין אָקטאָבער 1933 ווען דער דעמאָלסדיגער פּוילישער פאַרשטעהער איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ נאָטע־אולטימאַטום צו דייטשלאַנד, צוליב דער אַנטי־פּוילישער פּראָפּאַגאַנדע פון די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטען. דאַן האָט פּוילען נישט נאָר אַדורכגעפירט איהר שטעלונג, נאָר זי האָט אויך דערגרייכט אַחוץ דעם אַ 10 יעהריגען נישט אַגרעסיע אָפּמאַך.

די באַציהונגען צווישען פּוילען און דייטשלאַנד נאָך דעם 16 מערץ, דאָס הייסט נאָכדעם ווי עס איז דערקלעהרט געוואָרען דער אַלגעמיינער מיליטער־דינסט אין דייטשלאַנד ווידמעט די „רייכספּאָסט" אין דער פאָרם פון אַ קאָרעספּאָנדענץ פון וואַרשע, אַ גרעסערען אַרטיקעל. די רייכספּאָסט שרייבט, אַז פּוילען גיט זיך אָפּ אַ גענויען דין־וחשבון פון די סכנה, וואָס איז ענטשטאַנען דורך דעם דייטשען שריט פון 16 מערץ. פּוילען וויל נישט, אַז דאָס וואָס איז אונמעגליך, זאָל ווערען אַ פאַקט געגען דעם ווילען פון פּוילען. די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען שאַצען אַז די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון די געשעהענישע, און אויך מיט אַ געוויסען אָפּטימיזם און זענען אין דער מיינונג, אַז דאָס דריטע רייך, וועט איצט אַרויסווייזען אַ גרייטקייט צו ווייטגעהענדע קאָמפּראָמיסען סיי אין דער פראַגע פון דייטשלאַנדס צוריקקעהרען אין דער פעלקער־ליגע, ווי אויך אין דער פראַגע פון ענטוואָפנונג און זיכערקייט, דאַגעגען איז וואַרשע באַאונרוהיגט — שרייבט ווייטער דער וואַרשאַווער קאָרעספּאָנדענט פון דער „רייכספּאָסט" — די קלאַנגען וועגען אַ וואַרשיינליכען פראַנצויזיש־סאָוויעטישען בונד, אַלס ענטפער אויפן דייטשען שריט פון 16 מערץ, וואָס פיהרט איין אַלגעמיינעם מיליטער דינסט.

צום סוף פון זיין באַריכט שטעלט דער וואַרשאַווער קאָרעספּאָנדענט פון די „רייכספּאָסט" פעסט, אַז פּוילען האַלט דאָס פאַר אַ גרויסע מעלה, אויב נאָך דעם דייטשען שריט ווערען אויפגעהאַלטען די מיליטערישע באַגרענצונגען בנוגע עסטרייך און אונגאַרן.

ווי עס איז דערפון צו זעהן זענען די ידיעות וועגן כאַראַקטער פון דעם וויזיט פון פּוילישען אַמבאַסאַדאָר קיין בערלין ליפּסקי ביים דייטשען אויסערן־מיניסטער נויראַט פאַרשידענאַרטיגע און זענען זיך סותר, עס איז נישט באַוואוסט צי אַמבאַסאַדאָר ליפּסקי האָט איבערגעגעבן אַ פּראָטעסט צי נישט. די פּוילישע אָפיציעלע קרייזען שווייגען וועגן דעם, אין איינס איז מען אָבער זיכער: די שטעלונג פון דער פּוילישער רעגירונג אין דער דאָזיגער פראַגע האָט זעהר אַ גרויסע באַדייטונג פאַר דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק.

15 מאַן זאָל מען האָבען דערשאָסען אין דייטשלאַנד

פאַר זייערע באַציהונגען מיטן זשורנאַליסט יאַקאָב

די טונקעלע ראָלע פון היטלעריסטישען אַגענט דר. וועזעמאַן

דער פּלאָנטער מיט די היטלעריסטישע אַגענטען ווערט גאַרנישט אויפגעקלערט. אמת, די אויספאָרשונג האָט קיין גרויסע שריט פאָראויס נישט געמאַכט. איינס בלויז איז דאָ נייעס. דעם יודיש־דייטשען זשורנאַליסט יאַקאָב האָבן די היטלעריסטען פאַרכאַפּט דעם 9. מערץ פון באַזעל. ד״ר וועזעמאַן איז דאָרט געווען דעם 10. מערץ האָט יאַקאָב׳ס פרוי באַקומען אַ טעלעגראַמע פון באַזעל פון פאָלגענדען אינהאַלט: „אַלעס געהט גוט. מאָנטאַג קום איך צוריק. יאַקאָב". ווער האָט די טעלעגראַמע געשיקט? — ד״ר וועזעמאַן האָט שוין זיך מודה געווען אין דעם, אַז ער האָט עס די טעלעגראַמע אויסגעשריבען מיט זיין אייגענער האַנד. אַלזאָ, לייקענען קען ער שוין מעהר נישט. ווייל צוליב וואָס האָט ער אַזאַ טעלעגראַמע דען געשיקט?

אדוו. לאַזערשטיינס ערקלערונג

אַ יודיש־דייטשער אַדוואָקאַט לאַזערשטיין האָט געמאַכט זעהר וויכטיגע ערקלערונגען פאַר דעם שווייצאַרישען קאָנסול אין פּאַריז. אַדוואָקאַט לאַזערשטיין איז אַן אָנגעזעהענער מיטגליד אין דער פּאַריזער דייטשער עמיגראַציע. ער האָט גוט געקענט דעם ד״ר וועזעמאַן און זיין פרוי. ווי דער אַדוואָקאַט גיט איבער, האָט דער היטלעריסטישער אַגענט אַמאָל מיט נעאַרבייט אין לינקע דייטשע צייטשריפטען. געהערט האָט ער צו דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי און בכלל האָט מען צו איהם געהאַט צוטרוי אין די רעפּובליקאַנישע קרייזען. אַדוואָקאַט לאַזערשטיין האָט איהם אַמאָל אפילו פאַרטיידיגט אין בערלין אין אַ באַריהמטען פּראָצעס. מיט אַ יאָהר צוריק האָט אַדוואָקאַט לאַזערשטיין אָנגעשריבען אַן אַנטי־היטלעריסטיש בוך „קאַטילינאַ". איין טאָג האָט איהם מאַדאַם וועזעמאַן אָנגעקלונגען, אַז איהר מאַן וויל איהם זעהן. זי האָט דאַן אפילו צוגעגעבען:

„איך האָב נישט קיין צוטרוי צו מיין מאַן. אָבער דאָך האָב איך איהם געגעבען אייער אַדרעס. ער האָט אַ שלעכטען כאַראַקטער און ער איז פעהיג אויף אַלעם. זייט פאָרזיכטיג מיט מיין מאַן. ער גיט אויס אַ סך געלד! "

און עטליכע טעג אַרום האָט די פרוי וועזעמאַן ווייטער זיך געווענדעט צום אַדוואָקאַט מיט אַ ביטע ער זאָל טרעפען זיך מיט איהר מאַן און ער זאָל באַמיהען זיך צו דערוויסען זיך צי איז דער ד״ר וועזעמאַן טאַקע אַ היטלעריסטישער אַגענט.

היטלערס עראָטישע נייגונגען...

שפּעטער האָט דער אַדוואָקאַט לאַזערשטיין זיך געטראָפען אין אַ קאַפע אויף סען־מישעל מיט דעם ד״ר וועזעמאַן. דאָ האָט וועזעמאַן באַלד פאָרגעלייגט דעם אַדוואָקאַט, אַז ער וועט איהם העלפען אַריינגעבען אַרטיקלען אין לינקע ענגלישע צייטונגען, ער וועט איהם העלפען איבערזעצען זיין בוך אויף ענגליש און ער האָט איהם אפילו גלייך פאָרגעלייגט צו באַצאָהלען אַ רייזע קיין לאָנדאָן. דאַן האָט ד״ר וועזעמאַן געמאַכט לאַזערשטיינען אַ נייעם אויסטערלישען פאָרשלאַג, אַז ער זאָל אָנשרייבען אַ בוך וועגען היטלערס עראָטישע נייגונגען. ד״ר וועזעמאַן האָט אַ רייכע דאָקומענטאַציע וועגען דער פראַגע. אָבער דער עיקר קען ער אין ציריך אַ יונגען נאַצי, אַ געוועזענעם מיטגליד פון די שלאַג־סעקציעס און דער יונגערמאַן קען געבען מערקווירדיגע ידיעות.... און כדי די רייזע זאָל לייכט געהן האָט וועזעמאַן פאָרגעלייגט אפילו דעם אַדוואָקאַט צו באַזאָרגען אַ פאַלשען שווייצאַרישען פּאַספּאָרט. אָבער דער אַדוואָקאַט האָט ערקלערט, אַז אַזאַ זאַך אינטערעסירט איהם נישט. דער סוף איז געווען, אַז ד״ר וועזעמאַן האָט מיט דעם אַדוואָקאַט לאַזערשטיין אָפּגעמאַכט, אַז ער וועט באַקומען 750 פראַנק פאַר יעדען געדרוקטען אַרטיקעל אין די ענגלישע צייטונגען און אַלס אַ קאַנטאַ האָט ער איהם געגעבען 200 פראַנק.

שפּעטער האָט לאַזערשטיין געזעהען וועזעמאַנען מיט זיין פרוי און עס איז געווען זעהר אויפפאַלענד די וואַרימע אויפנאַהמע פון דעם מאַן צו דער גע׳גט׳ער פרוי.

איז די פרוי טאַקע אונשולדיג?

אָבער עס בלייבט בסדר די פראַגע: צי האָט די פרוי נישט מיטגעאַרבייט מיט איהר מאַן אין זיין שמוציגער אַקציע צווישען די דייטשע עמיגראַנטען. אַ דייטש־יודישער זשורנאַליסט פיליפּסבאָרן דער־צעהלט אַז איהם האָט אויך די פרוי וועזעמאַן גע־שריבען, אַז איהר מאַן וויל זיך מיט איהם זעהן. אַרום 1933, באַלד ווי ער איז געקומען קיין פּאַריז, האָט פיליפּסבאָרן געהאַט וויכטיגע דאָקומענטען וועגען די דייטשע באַוואָפענונגען און ער האָט זיי פאַר־עפענטליכט אין „פּאַריזער טאַגעבלאַט". צוויי מאָל האָט די פרוי איהם דעמאָלסט געשריבען און אַז ער האָט זי ענדליך געזעהן, אָבער ער האָט זיך דערוואוסט, אַז זי קלייבט באַווייזען נעגען איהם טאַקע, האָט ער מיט איהר באַלד אָפּגעהאַקט. נאָכהער האָט ער זיך דערוואוסט, אַז די פרוי האָט נאָהענטע באַציהונגען מיט אַ דיסעלדאָרפער אַדוואָקאַט, וועלכען מען איז אויך שטאַרק חושד אין דעם, אַז ער איז אַ היטלעריסטישער אַגענט.

אַ ליבע־שאַנטאַזש אויך

ווי מען גיט איבער איז ד״ר וועזעמאַן בעגאַנגען אויך אַ שאַנטאַזש מיט זיין אייגענער פרוי. זי הייסט פון דער היים מעיער. ער האָט זיך מיט איהר גע׳גט און איז געבליבען אין פריינדליכע באַציהונגען. אָבער שפּעטער האָט ער געזאָלט חתונה האָבען מיט אַ וועגעזועלער זעהר רייכער פרוי און זי האָט געפאָדערט, אַז ער זאָל פון זיין ערשטער פרוי אַרויסבאַקומען אַ רעליגיעזען גט פון קאַטוילישען קלויסטער. די ערשטע פרוי וועזעמאַן האָט דאָס נישט געוואָלט און וועזעמאַן האָט זי דערצו געצוואונגען דראָהענדיג, אַז ער וועט איהרע עלטערען אין דייטשלאַנד מסר׳ן.

15 מענשען דערשאָסען

ווי מען גיט איבער, זאָל דער רעזולטאַט פון פאַרכאַפּען דעם זשורנאַליסט יאַקאָב זיין שוין אַ טראַגישער. 15 פּערזאָן פון די נעמען, וועלכע מען האָט געפונען אין יאַקאָב׳ס נאָטיץ־בוך אַלס זיינע אינפאָרמאַטאָרען, זאָלען זיין טאַקע דערשאָסען: דער רעדאַקטאָר וואָלטער קיאַאולעה (פּסעוודאָנים „לעהנאַו") פון די צייטונגען פון די אוהלשטיין פאַרלאַגען, דאַן ווילהעלם שוויערמאַן, אַ דוויטש־נאַציאָנאַלער, אַ מאָנאַרכיסט און איינער פון געהריינגס נאָהענטע מיטאַרבייטער, דער הויכער באַאַמטער פון׳ם אינערן מיניסטעריום ראָבערט קעמפּער.

שוין נישט דאָס ערשטע מאָל טוען אַזוי די נאַציס

ווי עס ווייזט זיך איצט אַרויס, איז ד״ר וועזעמאַן געווען אַן׳אונטערנעהמער פון פאַרכאַפּונגען. ער האָט זיך שטאַרק באַמיהט צו פאַרשלעפּען דעם באַריהמטען לינקען דייטשען שרייבער ערנסט טאָלער. דאַן האָט ער זיך שטאַרק באַמיהט צו פאַרשלעפּען אין סאַאַר־געביט אַ באַקאַנטען דייטשען זשורנאַליסט און געוו. סאָציאַליסטישען דעפּוטאַט מינצענבערג. אין פּאַריז איז ער געווען אין באַציהונגען מיט דעם באַראָן פאָן ראַלאַנד, וועלכער איז געווען פאַרמישט אין אַ שפּיאָנאַזש־אַפערע. די היטלעריסטישע „געסטאַפּאָ" אַרבייט. אָט איז אַ קליינע ליסטע בלויז פון זייערע „אויפטוען" אין אויסלאַנד. אין מאַריענבאַד (טשעכאָסלאָוואַקיען) האָבען זיי ער־מאָרדעט דעם יודישען פּראָפעסאָר לעסינג, אין פּרייען ליכטענשטיין ערמאָרדעט דעם אַמאָליגען דיקטאַטאָר ראָטטער, לעבען פּראַג ערמאָרדעט דעם אינזשעניער פאָרמיס, אין עסטרייך האָבען זיי פאַרכאַפּט דעם ד״ר בעלט, אין קעניגסהאַב, טשעכאָסלאָוואַקיען, האָט מען פאַרכאַפּט דעם עמיגראַנט קוצקע, זיין פרוי און קינד, און איצט קומט צו דער ליסטע צו דאָס פאַרכאַפּען דעם זשורנאַליסט יאַקאָב.

אַמאָליגע אַליאַנסען פון מלוכות

לעאָן בלום גלויבט נאָך אַלץ אין ענטוואָפנונג.—ווערט פראַנקרייך איזאָלירט?

ביי וואָס האַלטען מיר איצט אין אייראָפּע? — פאַרמערען זיך ווייטער די אַמאָליגע אַליאַנסען און צוויי־בלאָקען סיסטעם פון גרופּעס מלוכות, וועלכע וואַרטען אויף אַ געלעגענהייט כדי צו וואַרפען זיך איינע אויף די אַנדערע, אָדער איז אפשר מעגליך אַן אַלגעמיינע אייראָפּעאישע פאַרשטענדיגונג? — דער באַריהמטער פּאָליטישער שרייבער זשול זאַוערווין גיט איבער זיין מיינונג אין „פּאַרי־סואַר". ער שרייבט פון בערלין:

נישט געקוקט אויף די סענטימענטען פון די אָפּיציערען פון אַלטען רעזשים, ווייל היטלער נישט און קען אויך נישט מסכים זיין אויף אַ דערנעהנטערונג מיט די סאָוויעטען.

אין קאָנסעקווענץ מיט דער מיסטיק, וועלכע ער האָט געשאַפען, איז היטלער איבערצייגט, אַז אין טאָג וועט סיי ער, סיי אפשר אויך די אַנדערע גרויס־מאַכטען זיין געצוואונגען צו באַקעמפען דאָס באָלשעוויסטישע רוסלאַנד. חוץ דעם ליגט אין אינטערעס פון דייטשלאַנד צו זוכען טעריטאָריעס אויף מזרח. דאָרט אַליין קען זי בלויז לאָזען אָבלויפען דעם איבערפלוס פון איהר באַפעלקערונג.

איבערבליק פון דער פראַנצויזישער פּרעסע

אָבער צו איז דאָס אַ רעכענונג אָהן געפאַהר? — וועט רוסלאַנד לאָזען אַ נייעם דייטשען „דראַנג נאָך אָסטען"? — און צו האָט ענגלאַנד נישט אַ טעות אין איהרע רעכענונגען צו שטאַרקען דייטשלאַנד? — וועט אַ באַוואָפענט דייטשלאַנד נישט זיין קיין געפאַהר טאַקע פאַר ענגלאַנד אַליין. זשול זאַוערווין זעצט פאָר:

אָבער אויב מען חזר׳ט כסדר איבער און אויב ס׳באַשטעטיגט זיך אויך, אַז די מיליטערישע מאַכט פון רוסלאַנד וואַקסט טאָג־טעגליך מיט ריזען־טריט. אויב אַנשטאָט אַן אָרט פון אַ מוט ליבען אַבפלוס ווערט גאָר אַ זיכערע געפאַהר, וואָס מען אַלזאָ פאַר פאַרזיכטיגקייט וועגען און נאָך איידער עס ווערט צו שפּעט זוכען אַ שאַלטונג אויף מזרח, כדי נישט ערמעגליכען, אַז מען זאָל קענען דייטשלאַנד איינמריגלען, און אפשר וועט דייטשלאַנד דאַמאָלסט אויך אַ טראַכט טון וועגען אַן אַוואַנטורע אויף דעם צפון. פראַנקרייך טאַקע דעם טאָג, ווען אַ שפּאַלטונג צווישען פראַנקרייך, ענגלאַנד און איטאַליען וועט געבען די געלעגענהייט!

לעאָן בלום גלויבט אין אַן ענטוואָפנונג. אין זיין „פּאָפּולער" שרייבט דער סאָציאַליסטישער פיהרער, אַז אין פאַרשטענדיגונג איז בלויז מעגליך: — אַן אַלגעמיינע ענטוואָפנונג! — אָבער ווי אַזוי זי דורכפיהרען, דאָס זאָגט בלום נישט. ער אַנערקענט, אַז ענגלאַנד וויל גאַר נישט ענטוואָפענען דייטשלאַנד:

ענגלאַנד איז אַבסאָלוט נישט דעצידירט אויסצואיבען אַ דרוק אויף דעם היטלעריסטישען דייטשלאַנד, אַ דרוק פון אַ שטאַרקער מיליטערישער קאָאַליציע, זי איז אַלעפאַלס נישט דעצידירט אויסצואיבען אַ דרוק, אַז דייטשלאַנד זאָל רעספּעקטירען דעם ווערסאַלער טראַקטאַט. און זייערע מיליטערישע קלאַוזולען, וועלכע זי האַלט אַלס נישט מעהר גילטיגע. אין דער בעסטער היפּאָטעזע אפילו וועט זי בלויז וויכען אויף דייטשלאַנד אַז זי זאָל אַריין אין ענטוואָפנונגס־קאָנווענץ פון קאָנטראָל, אויף וועלכער אַלע מלוכות וואָלטען שוין האָבען מסכים געווען.

(ענדע פון דער 4־טער זייט)

געפונענע שריפטען פון פאַר שלמה המלך'ס צייטען אין אמת'ע אַלטען העברעאיש

די שריפטען זענען אויסגעקריצט אויף פאַרצעלאַן. — די שטאָט לכיש. וואָס מ'האָט די שריפטען אויסגעגראָבען, האָט געשפּילט אַ ראָלע אין דער יוד. געשיכטע.—זיי בעשטעטיגען אַ סך פון תנ"ך

אין פּאַלעסטינע, אויף דעם פּלאַץ וואו עס איז אַמאָל געשטאַנען די אַלטע שטאָט לכיש וואָס ווערט אַ סך מאָל דערמאָנט אין תנ"ך, האָט מען אויסגעגראָבען אַ מערקווירדיגע זאַך: אַ רייהע פאַרצעלייענע בריף אָדער ביכער אין דער אַלטער העברעאישער שפּראַך, אין דער זעלבער שפּראַך, אין וועלכער דער חומש און די נביאים זענען געשריבען. און וואָס עס איז נאָך וויכטיגער: די בריף אָדער די ביכער בעשטעטיגען אַ סך זאַכען וואָס ווערען דערצעהלט אין תנ"ך.

די דעפּעשע וואָס איז אָנגעקומען פון פּאַלעסטינע וועגען דער וויכטיגער ענטדעקונג, גיט נאָך נישט איבער קיין סך איינצעלהייטען וועגען דעם וואָס עס שטעהט פאַרשריבען אָדער אויסגעקריצט אויף די פאַרצעלייענע פּלאַטען. עס ווערט נאָר געמעלדעט, אַז זיי נעמען אַרום אַ צייט פון אַבערך דריי הונדערט יאָהר נאָך פאַר שלמה המלך און אַז עס ווערען אין זיי דערמאָנט אַ סך וויכטיגע פּאַסירונגען וואָס זענען פאַרשריבען אין תנ"ך.

אַ טייל פון די טאָפּלען זענען בריף וואָס זענען געשריבען געוואָרען צווישען דעם קעניג פון ירושלים און דעם ווייצע-קעניג פון לכיש. וועלכער קעניג פון ירושלים? און ווער איז געווען דער ווייצע-קעניג פון לכיש? — דאָס וועלען מיר זיך ערשט דערוויסען פון די ווייטערדיגע בעריכטען.

פאַרוואָס האָט די וועלט אויפגענומען די צייטונגס-נײַעס מיט אַזאַ געוואַלדיגען אינטערעס?

פערהאַן אַ סך ענטפערס אויף דער פראַגע. ערשטענס, איז עס שטענדיג אינטערעסאַנט ווען מען געפינט אַלטע היסטאָרישע דאָקומענטען, וואָס ווייזען אונז ווי אַזוי די מענשען האָבען געלעבט אין די אַמאָליגע צייטען. שטעלט אייך פאָר: די געפונענע דאָקומענטען זענען דריי טויזענד יאָהר אַלט: מיט דריי טויזענד יאָהר צוריק האָט איין מענש געשריבען אַ צווייטען מענשען בריף און איצט זענען זיי אָנגעקומען! אָנגעקומען צו דער מענשהייט בכלל מיט דריי טויזענד יאָהר שפּעטער. דער מענש האָט איבעריג מורא געהאַט פאַר אונטערגאַנג, פאַר פערגעסען ווערען, פאַר אויסגעמעקט ווערען פון דער וועלט, און ער האָט זיך געקליגעלט און אויסגעטראַכט די קונץ פון שרייבען, כדי צו פערצייכענען זיינע געפיהלען, זיינע געדאַנקען, זיינע איבערלעבענישען פאַר דער צוקונפט. און אָט איז עס געשעהען! מיר האָבען דערהאַלטען מענשליכע דאָקומענטען פון דריי טויזענד יאָהר צוריק. די טויטע און די לעבעדיגע האָבען זיך דערלאַנגט די האַנד איבער אַ געשטאַרבענער צייט פון דריי טויזענד יאָהר! פערהאַן אַ סך מענשליכע טראַגעדיע אין דעם. און פערהאַן אַ סך מענשליכע העלדישקייט אין דעם. אויף דעם פּלאַץ וואו עס איז אַמאָל געשטאַנען לכיש זענען שוין געשטאַנען אַכט שטעט; אַכט שטעט זענען אויפגעבויט געוואָרען אויף דעם פּלאַץ און אַכט שטעט זענען פערשאָטען געוואָרען, איינע אויף דער אַנדערער, און דאָך, פון אונטער די אַכט פערשאָטענע שטעט זענען מענשען איצט אויפגעשטאַנען תחית המתים! פון אונטער די אַכט-פאַכיגע חורבנות האָט זיך אַרויסגעריסען אַן אַלט ליכט.

דאָס איז די סענטימענטאַלע זייט פון דער זאַך. פערהאַן אויך אַ וויסענשאַפטליכע זייט, ווי עס איז שוין פריהער געזאָגט געוואָרען, זענען די איצט ענטדעקטע פאַרצעלייענע ביכער די ערשטע אויסגראַבונגען וואָס טראָגען אויף זיך די אַלטע העברעאישע שפּראַך, דעם אמת'ן העברעאיש, דעם העברעאיש פון תנ"ך.

ווי בעקאַנט האָבען יודען אויפגעהערט צו רעדען העברעאיש נאָך לאַנג, לאַנג איידער זיי זענען געטריבען געוואָרען אין גלות. זיי האָבען גערעדט אַראַמעאיש, און וועלכע זיי האָבען איבערגעטראָגען אַ סך פון דער העברעאישער שפּראַך, אַ מין אַראַמעאישען זשאַרגאָן. און דאָס מערקווירדיגסטע איז, וואָס וויפיל מען האָט נישט געגראָבען אין דער פּאַלעסטינער ערד, און וויפיל זאַכען מיט אויפשריפטען מען האָט דאָרט נישט געפונען — קיינמאָל האָט מען נישט געפונען אַ וויכטיגע אויפשריפט אין דער אַלטער ריין העברעאישער שפּראַך פון דעם תנ"ך. און וואָס נאָך מערקווירדיגער איז, וואָס מען האָט בכלל געפונען וועניג זאַכען וואָס האָבען דערצעהלט פון די אַלטע יודישע זאַכען, די זאַכען פון וועלכע עס ווערט דערצעהלט אין תנ"ך.

ווער ווייס וואָס פאַרא אוצרות פון שפּראַך עס געפינען זיך אויף די דאָזיגע טאָפּלען. די געלעהרטע פון דער וועלט וועלען זיך אַרויפוואַרפען מיט'ן גרעסטען חשק אויף זיי און וועלען שליגען יעדען וואָרט, יעדען בוכשטאַב. מען קען זאָגען, אַז יעדער בוכשטאַב אויף די בייגע טאָפּלען איז טייערער פון די טייערסטע דימענטען און ברילליאַנטען. עס איז אַ בעווייז, גאָרנישט מיט קיין געלד אָפּצושאַצען.

עס איז דאָ נאָך אַ וויכטיגע אורזאַך פאַרוואָס די בייגע טאָפּלען זענען אַזאַ טייערער געפינס: עס האָט צו טון מיט דער פאָרשונג פון דער ביבעל וואָס איז בעקאַנט אַלס די ביבעל-קריטיק. הינטער דער ביבעל-קריטיק האָט זיך אָפּט בעהאַלטען אַ רעכט ביסעל אַנטיסעמיטיזם, וואָס האָט געשטרעבט צו פערמינדערן דעם ווערט פון דער ביבעל. די בעהאַלטענע אַנטיסעמיטען הינטער דער ביבעל-קריטיק, האָבען בישט פערגונען די יודען וואָס דער תנ"ך פערנעהמט דעם אויבען-אָן אין דער רעליגיעזער וועלט און אין דער ליטעראַטור פון דער וועלט, און זיי האָבען געזוכט מיט אַלערליי פּשטי-לעך און דריידלעך אַרויסצוריסען דעם תנ"ך.

איינער פון זייערע בעליבטעסטע אַרגומענטען איז פאָלגענדער: פאַרוואָס געפינט מען אין ערגעץ נישט קיין בעשטעטיגונג פון די זאַכען וואָס ווערען דערצעהלט אין תנ"ך?

אַ צייט האָבען קומען די ביילע אויסגראַבונגען און בעשטעטיגען אַ גרויסען טייל פון דער ביבעל, אַלזאָ, די ביבעל ווערט אינטעגעשאַפט, אונטער-געשפּאַרט מיט פאַרצעלייענע ביכער.

פאַר די רעליגיעזע מענשען איז, נאַטירליך, נישט בויטיג קיין ווייטיגע בעווייזן, אַז די ביבעל איז אמת. אָבער פאַר סתם געלעהרטע איז דער בייער בעווייז אַ וויכטיגע געשעהעניש.

די וויכטיגסטע זאַך צו געדענקען אין איצטיגען מאָמענט איז, אַז אין דער צייט וואָס ביז איצט האָט מען איז אַלטען יודישען לאַנד געפונען נאָר קליינע און קאַרגע שטריכען פון דער אַלטער יודישער געשיכטע, קאַרגע אויפשריפטען אויף ווענט אָדער אויסקריצונגען אין בילדער אויף טעפּלעך און קרי-געלעך, האָט מען איצט געפונען אַ גאַנצע ביבליאָטעק מיט פערצייטיגע אַרכיוען. ווער ווייס, אַשר וועלען די בייגע טאָפּלען נישט נאָר בעשטעטיגען די ביבעל, נאָר וועלען נאָך דערצעהלען אַנדערע זאַכען אויך, וואָס זענען אין דער ביבעל נישטאָ.

די שטאָט לכיש, וואו די טייערע אוצר איז אויסגעגראָבען געוואָרען, ווערט דעם ערשטען מאָל דערמאָנט אין ספר יהושע, קאַפּיטעל 15, פּסוק 39. ווען די יודען האָבען איינגענומען דאָס לאַנד און עס צוטיילט צווישען די צוועלף שבטים, איז לכיש אויסגעפאַלען אויפ'ן גורל פון דעם שבט יהודה. די שטאָט לכיש האָט געהאַט אַ שטורמישע געשיכטע אונטער דער יודישער הערשאַפט. אַ סך גרויסע שלאַכטען זענען דאָרטען געפאַכטען געוואָרען. די גרעסטע שלאַכט איז דאָרט וואָהרשיינליך געווען, ווען סנחרב האָט זי בעלאַגערט מיט איבער צוויי טויזענד זעקס הונדערט יאָהר צוריק. געווען אַ צייט ווען לכיש איז אויך געווען אַ זינדיגע שטאָט, פון וואַנען עס האָט זיך פערשפּרייט אַ שעדליכער איינפלוס איבער דעם גאַנצען לאַנד, ווייל דער נביא מיכה האָט געזאָגט אויף איהר: „זי איז געווען די אָנהויב פון זינד פאַר דער טאָכטער פון ציון".

מען האָט פעראָנשטאַלט אַ היים פאַר יודישע אַרטיסטען.

מען דאַרף פערווענדעט ווערען אויף אויפצו-בויען אַ היים פאַר יודישע אַרטיסטען.

געוו. פרעמיער פראָפ. מיראָנעסקו
צוגעשטאַנען צו דער נומערוס-אַקציע פון וואַידאַ-וואָעוואָד

בוקאַרעשט. (ט"א) דער געוו. פּרעמיער און אויסערן-מיניסטער פּראָפ. מיראָנעסקו האָט מיט געטיילט דעם פּרעזעס פון דער נאַציאָנאַל-צאַ-ראַניסטישער פּאַרטיי מ. מיכאַלאַקע, אַז ער שטעהט צו צו דער אַקציע פון וואַידאַ-וואָעוואָד וועגען איינפיהרען אַ „נומערוס וואַלאַכיקוס".

גאַטעסדינסט צו די שלשים נאָכ'ן טויט פון הרב-הכולל פּראָפ. סאַמשערדאָט

דוזים. (ט"א) אין דער גרויסע סינאַגאָגע אין דוזים איז פאָרגעקומען אַ פייערליכער טרויער-גאַטעסדינסט צו די שלשים נאָכ'ן טויט פון הרב-הכולל פּראָפ. אַנדזשעלאָ סאַמשערדאָט. אין דער גאַטעסדינסט האָבען זיך בעטייליגט מעהרערע טויזענד פּערזאָן, יודען און נישט יודען. די טרויער-רעדע האָט געהאַלטען פּראָפ. קאַסוטאָ, וועלכער האָט געשילדערט דעם טאַטרייכען לעבענסוועג פון פערשטאָרבענעם רב-הכולל.

געשטאָרבען די אַרטיסטין רחל אַקסעלראָד

טשערנאָוויץ. (ט"א) אין עלטער פון 70 יאָהר איז דאָ געשטאָרבען די אין רומעניען בעוואוסטע יודישע אַרטיסטין רחל אַקסעלראָד.

די פערשטאָרבענע האָט געשפּילט טעאַטער צוזאַמען נאָך מיט אברהם גאָלדפאַדען.

רחל אַקסעלראָד האָט איבערגעלאָזען אַ צוואה, לויט וועלכער איהר הויז און איהר גאַנצער פער-

Dr. med.

R. Zalcwasser

כירורג

ציגעל-גאַס 19, טעל. 125-17

נעמט אָן פון 1–2 און פון 4–6 נאָכמ.

70-טער יאָהרצייט פון איבערזעצער פון סידור אין דייטש

מיט 70 יאָהר צוריק איז נפטר געוואָרען דער דייטש-יודישער געלעהרטער, ר' יצחק בן מאַנ-היימער ע"ה.

דער נפטר, ווען ער וואָלט געוואוסט, אַז מיט נאָענט פון הונדערט יאָהר שפּעטער פון זיין אַק-טיוויטעט, וועט פאָרקומען אַזאַ געוואַלדיגע ענדערונג אין דייטשלאַנד, וואָלט ער אפשר, אַנדער גאַנץ דיכטער, אַזוי נישט פערפּאָלגט זיין אַרבייט צו פער-דייטשען און גע-מאָדערניזירען די יודישע בעפעלקערונג פון דייטשלאַנד און פון עסטרייך.

ער וואָלט, מעגליך, זיין ענערגיע און אַרבייט אָנגעווענדעט צו פער-יודישען און פער-נאַציאָנאַליזירען די יודען, און זיי וואָלטען פיליכט דעמאָלט זיך פערזאָרגט מיט אַ שטיקעל פּלאַץ אויף כדור האָרץ וואו צו אַנטלויפען אין אַ עת צרה.

מאַנהיימער איז געבוירען געוואָרען אין קאָפּענהאַגען, זיין פאָטער איז געווען אַ חזן און האָט ער-צויגען זיין זוהן על התורה והתלמוד, אָבער ער האָט איהם אויך געלאָזט לערנען אַלגעמיינע ווי-סענשאַפט.

ווען ער האָט געענדיגט די קאַטעדראַלע שולע אין קאָפּענהאַגען האָט ער זיך גענומען צו פילאָ-זאָפיע און אָריענטאַלע שפּראַכען און אויך פּריוואַט געגעבען זייבע יודישע לימודים.

פון קאָפּענהאַגען איז ער אַפּגעפאָהרען נאָך ווין, וואו עס איז נאָך נישט געווען קיין סטאַבילע קהלה פאַר אַזאַ פערזאָן ווי ער.

די יודישע בעפעלקערונג איז געווען דעמאָלט צוריסען אין צוויי פּאַרטייען, די עקסטרעמע אָרטאָדאָק-סיע און די רעפאָרמער. ער האָט שטאַרק גוּשא חן געווען ביי ביידע פּאַרטייען, און איהם איז געלונגען צו מאַכען שלום צווישען זיי און גרינדען אַ קאָנ-גרעגיישאָן.

ער האָט פאַר דער קהלה אויסגעאַרבייט אַזאַ פּראָגראַם פון סדר התפילה, וועלכע האָט ביידע צדדים צופרידענגעשטעלט.

ער האָט אָבער נישט געהאַט קיין שוהל וואו צו דרש'נען און געמוזט אָפּפאָהרען פון ווין נאָך בערלין, וואו ער האָט צייטווייליג אָנגענומען דעם אמט פון ד"ר צונץ אַלס פּרעדיגער.

מאַנהיימער איז געווען אַ וואונדערבאַרער רעדנער, זיינע דרשות אין דייטש מיט זייער איינהאַלט און סטיל איז ווירקליך געווען אַ מאָדעל פאַר יענער צייט.

פון בערלין איז מאַנהיימער אַפּגעפאָהרען נאָך האַמבורג, וואו ער האָט ווידער צייטווייליג פערטר-ען אַנ'אַמט אַלס פּרעדיגער.

נאָכדעם ווי ער האָט זיך גענוג אָנגעוואַנדערט איז ער ענדליך צוריק נאָך ווין אַוועק, וואו ער איז געוואָרען דער פּרעדיגער פון דער ביינער שוהל וואָס האָט דאָרט זיך אויפגעבויט.

ער האָט איבערזעצט דעם סידור אין דייטש און האָט פערפאַסט תפילות אין דער דייטשער שפּראַך פאַר די פאַסטטעג און אַנדערע אָנגעלעגענ-הייטען.

ער האָט אַרויסגעגעבען זיינע דרשות אין דייטש, וועלכע האָבען געהאַט גאָר אַ גרויסען ערפאָלג.

אין יאָהר 1848 איז מאַנהיימער איינגעלאָדען געוואָרען צו האַלטען צוויי רעדעס אין עסטרייכישען רייכסטאַג, ער האָט דעמאָלט גערעדט וועגען די צוויי וויכטיגע טעמען: וועגען די טאַקסעס וואָס יודען האָבען בעצאָהלט צאָהלען, און וועגען דער אָפּשאַפונג פון לייב-שטראָף. זיינע רעדעס האָבען געמאַכט אַ טיפען רושם אויף די צוהערער.

מאַנהיימער איז, אַלזאָ, געווען דער ערשטער וואָס האָט איינגעבראַכט אין די שוהלען די דייטשע שפּראַך אין די דרשות און תפילות. ער איז געווען אַ רעפאָרמער, אָבער דאָך איז ער געבליבען פעסט איינגעוואָרצעלט אין יודענטום, און זיינע כוונות זענען געווען גוטע. ער האָט געמיינט מיט דעם צוציהען די יוגענט און צו פערשענערן די אַלטע יודישע צערעמאָניעס. ער האָט אָבער פערגעסען אַ איינצוברענגען אין זיינע אַרבייטען דעם נאַציאָנאַלען גייסט און האָט נישט אַ טראַכט געטון דאָס די צייטען בייטען זיך — און מען מוז זיין צוגע-גרייט מיט אַ מקום מקלט.

פ.

ראַדיאָ-ווינקעל

דער וואוקס פון לאָמפען-אַפּאַראַטען-פּראָדוקציע אין פּוילען

דער סטאַטיסטישער אַמט האָט לעצטענס פער-עפענטליכט אינטערעסאַנטע ציפערען בנוגע דער ראַ-דיאָ-פּראָדוקציע אין פּוילען. די ציפערען נעהמען אַרום די לעצטע דריי יאָהר און זיי גיבען די מעגליכ-קייט דערפון עפּעס אַרויסצודרינגען. דאָס וויכטיגסטע דערפון איז, אַז די פּראָדוקציע פון ראַדיאָ-דעטעקטאָ-רען אין פּוילען ווערט וואָס אַמאָל קלענער, הגם דער פערקויף פון די מכשירים האַלט זיך מעהר-ווייניג אויף דערזעלבער הויך. דאָס זאָגט עדות אַז די נייע-וועלבער פערקויפען אויס די אַלטע רעזערוועז.

אין 1932 האָט מען אין פּוילען פּראָדוצירט 81 טויזענט ראַדיאָ-דעטעקטאָרען אין 1933 — שוין בלויז 23 טויזענט און 1934 — קוים 21 טויזענט ראַדיאָ-דעטעקטאָרען, דער פערקויף פון די דעטעק-טאָר-אַפּאַראַטען טרעפט אָן דורכשניטליך 25 טוי-זענט אַפּאַראַטען אַ יאָהר.

פאַר דאָס שטייגט אָבער אַ סך מעהר די צאָהל פון די פּראָדוצירטע און פערקויפטע לאָמפּען-אַפּאַ-ראַטען.

אין 1932 האָבען מיר אויסגעפערטיגט 11 טוי-זענט לאָמפען-אַפּאַראַטען, אויף אַ סומע פון אַ צוויי מיליאָן זל., אין 1933 — מיט טויזענט אַפּאַראַטען מעהר, אָבער אין 1934 האָט די פּראָדוקציע פון גרוי-סע לאָמפען-אַפּאַראַטען גענומען אַ שפּרונג אַרויף אויף גאַנצע 36 טויזענט וואָס בעטרעפען אַ סומע פון העכער זעקס מיליאָן זלאָטעס.

כאַראַקטעריסטיש איז די גאַנצע פּראָדוקציע איז געוואָרען אויספערקויפט.

ווען ווערען די אודיציעס אויפ-געגעבען?

פון ה"י. 3 מערץ אָן האָט דער פּוילישער ראַדיאָ פערגרעסערט די אַרבייטס-צייט פון די ראַדיאָ-סטאַ-ציעס. זונטאָג און ימים-טובים אַרבייטען אַלע סטאַ-ציעס פון פּוילישען ראַדיאָ אָהן איבעררייס פון 9 ביז 24, אָדער 15 שעה אַ מעת-לעת, אינדערוואָכען זענען וואַרשאַ, ווילנע און קראָקע טעטיג 10 שעה מיט 50 מינוט אַ חוץ שבת, ווען מען אַרבייט הא 12 שעה מיט 40 מינוט. לאָדז אַרבייט אַלע טאָג מיט דריי פער-טעל שעה לענגער ווי ווינטער-צייט. קאַטאָוויץ, לעמ-בערג, פּויזען און טאָרן אַרבייטען אויך מיט דריי פערטעל שעה לענגער. אָדער זיי האָבען אַ קורצע מיטאָג-הפסקה, אָבער אַזוי אַז אַלע טאָג אַרבייטען אויף „זמיאַנעס" צו צוויי סטאַציעס: קאַטאָוויץ—לעמבערג, פּויזען— טאָרן, אַזוי נאָך האָבען איצט די רעגיאָנאַלע סטאַציעס נישט קיין איבעררייס ביים אויפגעבען די פּראָגראַמען צווישען זייגער 14 און 14.45.

„רעגיאָנאַל-שעה"

אין די רעגיאָנאַלע סטאַציעס פון פּוילישען ראַ-דיאָ איז איינגעפיהרט געוואָרען אַ אַזוי-גערופענע „רעגיאָנאַל-שעה". אין אָט דער שעה ווערען גער-פירט אַלע וויכטיגסטע אודיציעס וואָס די דאָזיגע סטאַציעס גיבען אויף אויף זייער איינגענעם שטח. דעריבער דאַרפען די הערער, וועלכע אינטערעסירען זיך ספּעציעל מיט די פּראָגראַמען פון זייערע איינגענע סטאַציעס, הערען זיי צווישען 18.30 און 19.30.

אַמעריקע הערט אודיציעס אויף קורצע כוואַליעס

די סאַמע לעצטע סטאַטיסטיק פונם האַנדעלס-דעפּאַרטאַמענט אין די פעראייניגטע שטאַטען ווייזט אויף אַז העכער אַכט מיליאָן אַמעריקאַנער בעזיצען ראַדיאָ-אַפּאַראַטען, וועלכע זענען צוגעפּאַסט גוט אויפצונעהמען די אודיציעס פון די קורץ-כוואַליע-דיגע סטאַציעס פון אייראָפּע דרום-אַמעריקע און אַזיע, די ראַדיאָ-אודיציעס פון די אַזוי ווייטע פּונק-טען פון דער ערד-קויל האָבען אין אַמעריקע, וואָס איז להוט אויף יעדען איינעם געביט צו מאַכען רע-קאָרדען, גרויס אויפזעהן. דורך דעם קאָן מען אויך ערקלערען דאָס וואָס יעדע אייראָפּעאישע מלוכה פּע מיהט זיך אויפצושטעלען אַ קורץ-כוואַליעדיגע ראַ-דיאָ-סטאַציע, כדי צו קענען פּראָפּאַגאַנדירען אין אַ-מעריקע איהרע קולטורעלע, אַרטיסטישע און וויסענ-שאַפטליכע ענינים.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלגענדע טעג!
1) דער קעניג פון די אַמאַנטען
Clark Gable, Carola Lombard
אין דער סענסאַציאָנעלער
סאַלאָן-דראַמע א. נאָמען:
דאַמעריט
2) רייצענדער
ווינער וואַלץ
אין די הויפּט-ראָלען:
Magda Schneider, Leo Slezak
אָנהייב 4 נ. מ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

דער ענין איז צו ערנסט

(דיסקוסיע ארטיקעל)

איך וויל זיך אפשטעלן אויף דעם פראבלעם וואס עס האבן בערירט די ה"ה: לעווענשטיין, גארדאן און קאן.

עס איז נישט מיין אויפגאבע צו פערטיידיגן דעם ה' גארדאן, און צו אנאליזירען, ווער ס'איז דער בטלן, אודער ווער עס דארף קריגען צום וואזשנע, כדי עס זאל גענוג זיין צו ווערען. ה' גארדאן וועט זיך זיין שטעטעל אליין בעשטיין, ווייטערדיג ווי אזוי צו רעאגירען אויף נישט גאנץ קולטורעלע אנגריפען.

אבער וואס מיך האט יא אינטערעסירט, איז געווען דער פאקט, אז לייענענדיג דעם ארטיקעל פון ה' גארדאן האב איך בעמערקט, אז ער האט גארנישט געמיינט דעם ה' אברהם קאהן, און דאס וויל איך אין דער ערשטער ריהע אונטערשטרייכען, או, אויב מען רעדט שוין יא פון „קולטורעלע מענשען" פירט זיך ביי זיי, אז ענטפערען ענטפערט דער וועלכער מען פרעגט און וועלכען מען ווענדעט זיך — און נישט מען בעהאלט זיך, מען נעמט און א פולען מויל מיט וואסער, מען מאכט זיך, ווי נישט איהם מיינט מען — און דער סך הכל איז — אנארטיקעל פון ה' קאהן. איך וויל פרעגען דעם ה' קאן, פון וואנען נעמט ער דאס, אז מען צאהלט היינט א האלבען פראצענט „אפראטאווע" אנשטאט 2 מיט א האלבע פראצענט. ווער זענען דאס די מענשען וועלכע געניסען פון דער הנחה, ווי אזוי קען מען זיין אזא איבעראגענט אין עניני „פאדאטקעס", און זיך נעמען שרייבען וועגען זאכען, וועגען וועלכע מען האט נישט קיין אהנונג. נאך גוט וואס פינאנץ־מיניסטער ה' זאוואדזקי האט נישט בעווינען אין סיים צו לייענען ה' קאנס ארטיקעל, און וועלכער ער שטעלט שווארץ אויף ווייס, אז די מעמאריאלען פון ה' קאנס חברים האבען געהאלפען און אז מען צאהלט בלויז א האלבען פראצענט אבראטאווע און אלץ איז טוב.

איך מוז אויפקלערען דעם ה' קאן, אז א חוץ א קליינער גרופע פון קרעמער, וועלכע האבען קוים מיט צרות געקריגען א „ישאלט", און א דורך א פאר נישט וויכטיגע ארטיקלען, וועלכע זענען געוואריען געסצאלירט (אז באר דער פראדוצענט צאהלט דעם שטייער) צאהלען 95 פראצענט פון סוחרים און ספעציעל יודישע סוחרים 2 מיט א האלבען פראצענט „אבראטאווע" מיט גאנצען קנאק. דאס זענען טאקע די „אישישאקער בטלנים" ווי ה' לעווענשטיין רופט זיי אן, אט די גרויסע מאסען פון יודישע הענדלער און ארעמע קרעמער, וועלכע האבען נישט קיין געלד אויף בוכהאלטארען, און מוזען צאהלען 2 מיט א האלבען פראצענט, אט ווערען געזען דעם געהט עס טאקע, אפשר געהערט איהר צו מיוחסים, וועלכע צאהלען א האלבען פראצענט, אבער איהר זייט נישט די מאסע, און ביי אזא ענין מוז מען זיין אביסעל פארזיכטיגער אין פעראנטווארטליכער אין שרייבען אזעלכע זאכען. דאס איז נישט קיין קאמעדיע, דאס איז די חוט־השדרה פון יודישען סוחר, די אנגעווייטיגטע פראגע פון „פאדאטעק אבראטאווע" — איז טאקע נישט זייענדיג אומשטאנד צו פיהרען ביכער, זאלען זיי בלויז צאהלען א האלבען פראצענט, און איך מוז דא גאנץ אפען ערקלערען דער דארפען זיי שוין מיט די קלענערע יודעלעך נישט רעדען, ווערטלעך!

אלזא דאס הייסט וועלען א פעראייניגונג פון יודישע ווירטשאפטליכע אינסטיטוציעס, ווען מען וויל פעקויפען דעם כבוד פון יודישע פארשטעהער, לאמיר זאגען פאר א בענקעל פון א וויצע־פרעזעס אין דער האנדעלס־קאמער?

איך בין גרונדזעצליך פאר א הארמאנישער און פריינדליכער צוזאמענארבייט מיט אונזערע קריסטליכע שכנים אויבעראל ווי דאס לאזט זיך, אבער דאס הייסט נישט, אז אויך די יודען דארפען פריען נישט זיך פערשטענדיגען.

דאס איז די אפיציעלע פאליטיק פון אייערע חברים, נישט לאזען גרופירען אלע יודישע כחות אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט און אלץ צו סאבאטירען וואס שמעקט מיט אחדות, און שפעטער צו שרייען כאפט דעם גנב! דער עולם איז שוין צו „קולטורעל" ער זאל דאס נישט פערשטיין —

דאס וואס איהר זייט זיך אזוי מוסר נפש פאר דער ווארשאווער צענטראלע, דאס איז צו פערשטיין, איין האנד וואשט די צווייטע.

אבער דער יודישער סוחר פון א גאנץ יאהר פערלאנגט פון אייך א קלארע תשובה:

צי ווילט איהר קומען ביים רונדען אדער פערקאנטיגען טיש, ווענגען א שלום פון אלע יודישע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס אין לאדז, אהן בעוואר'עכישען, יא אדער ניין? צי ווילט איהר שאפען א יודישע פראקציע פון ראטמענער ביי דער האנדעלס־קאמער כדי צו פערטיידיגען אויפן גע הערינגען אויף די רעכט פון יודישען סוחר: יא אדער ניין? אויף דעם זאלען ענטפערען די וועלכע האבען געוואריפט געבען א תשובה אויף ה' גארדאנס ארטיקעל.

אברהם איזען

יע, אז אייערע חברים ה' קאן זענען געווען די, וועלכע האבען צוגעהאלפען צום ארטיקעל 54. ווען דעם ארטיקעל 54, האב איך בעמערקט, אז איהר האט קיין ווארט נישט גערעדט. פארוואס? זאל די וועלט וויסען אז אייערע פערטרעטער אין דער האנדעלס־קאמער זענען געווען די, וועלכע האבען צוגעצויגען דאס שטיקעל און דאס דווקא שוין ביי די גרעסערע סוחרים, וועלכע מוזען אויפגעבען ביי געלד־טראנזאקציעס די נעמען פון די אבנעמער, נו, וויל קיינער נישט קויפען, געוויס, אדרבה מוז זיין, געלד מוז די מלוכה האבען, אבער נישט אויף אזא אופן, ווי דאס האבען הייס פערטיידיגט אייערע חברים ה' קאן.

יעצט נאך א פראגע, און וועלכער איך פערזענליך בין גוט אינפארמירט. ה' קאן שרייבט „וואס איז דען אז זיי האבען נישט געוואלט גרינדען א פראקציע פון יודישע ראטמענער ביי דער האנדעלס־קאמער" אדער וואס איז פאר א מעלה, אז זיי האבען נישט געוואלט קומען אויף א קאנפערענץ פון יודישע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס — ווייל אפשר האבען זיי גראנדעוועס אין זינען.

וואס קען זיין ה' קאן ביים היינטיגען טאג וויכטיגערס אין גראנדיעזערס ווי דער אחדות אויף דער יודישער גאס, און ספעציעל ביי יודישע סוחרים, איהר ווילט שאפען א הויפט־ראט און ווארשע — אין דער צייט, ווען איהר זייט און לאדז צעריסען. נאך מערער, די פארשטעהער פון א געוויסער ווירטשאפטליכער ארגאניזאציע האבען אפיציעל ערקלערט, אז זיי האבען שוין זיך אדורכגעשמועסט מיט די קריסטליכע ראטמענער און דער־

נייע אנטי־יודישע פעראדנונג פון דייטשען בילדונגס־מיניסטעריום

קאמף מיט'ן אינטעלעקטואליזם אין די דייטשע מיטעל־שולען

בערלין. (יט"א) דער רייכס־בילדונגס־מיניסטער ד"ר רוסט האט פערעפענטליכט א נייע פעראדנונג, וואס רעגולירט דעם שילער־אויסוואהל אין די מיטעל־שולען. אין דער פעראדנונג ווערט געזאגט, דאס מען דארף מאכען א סוף מיט די ביזאציטיגע ליבעראליסטישע פרינציפען אין דער שילער־סעלעקציע, וועלכע האבען געפיהרט צו דער פריוילעגירונג פון שילער מיט ריין־אינטעלעקטועלע פעהיגקייטען לרעה פון די „נישט ווייניגער וויכטיגע קערפערליכע און כאראקטער־קעפטען ווי אויך ראסישע ווערטען". צוליב דעם זענען אפטמאל געבליבען הינטער־שטעליג „ראסען בלאגיש ווערטפולע טיילען פון דער דייטשער יוגענד". צום סוף ווערען געמאלט פאלגענדע פראקטישע אויספיהרען:

א־ישע שילער טארען נישט צוריקגעדרענגט ווערען היטער נישט־אר־ישע. עס איז דעריבער נישט דער־לאזבאר צו מאכען וועלכע עס איז הנחות און בעגינסטיגונגען פאר נישט אר־ישע, כל זמן עס געניסען ביי שט דער־פון אר־ישע שילער.

שילער, וועלכע שעדיגען די פאלקסגעמיינשאפט אדער די מלוכה דורך זייער פערהאלטען זיך אין אויסער דער שולע דארפען פון דער שולע בעזייטיגט ווערען.

שארפער ארבייטער־מאנגעל אין פרדס־חנה

ירושלים. (יט"א) אויף א געמיינזאמער זיצונג פון ראט פון דער קאלאניע פרדס־חנה מיט'ן אגודת טיגען ארבייטער־ראט איז צוליב דעם שארפען ארבייטער־מאנגעל, וואס דראהט מיט'ן פערלוסט פון גאנצען שניט אין די פרדסים. פראקלאמירט געווארען פון דעם 24־טען מערץ ביז דעם 1־טען אפריל א „שבתון". אויף דער גאנצער וואך זענען איבערגעריסען געווארען אלע אנדערע ארבייטען און אלע ארבייטער צוזאמען מיט די עלטערע שילער זענען מאביליזירט געווארען פאר דער ארבייט אין די פרדסים.

גלייכצייטיג איז ארויסגעשיקט געווארען פאלגענדע דעפעשע צו דער יודישע אגענץ: „ראטעוועט? כיקט צו 30 ארבייטער. די פרוכטען דראהט פערניכטעט צו ווערען, אלע ווירטשאפטען דראהט הרי איך".

יוגאסלאווישע, רומענישע און טשעכאסלאוואקישע יודען

בעטייליגען זיך אין שטעלען א דענקמאל דעם אומגעקומענעם קעניג אלעקסאנדער

בעלגראד. (יט"א) די אקציע, וואס ווערט געפיהרט דורך די יוגאסלאווישע יודען צו בעערען דעם אנדענק פון אומגעקומענעם קעניג אלעקסאנדער דורך פלאנצען אויף זיין נאמען א וואלד אויף קרן־קימת־באדען אין א"י, געהט צו זעהר ערפאלגרייך. בעדייטענדע סומען אויף דעם צוועק זענען געזאמעלט געווארען צווישען יודען נישט בלויז אין יוגאסלאוויען, נאר אויך אין דער טשעכאסלאוואקיי, און רומעניען. עס ווערט פראיעקטירט צו בעפלאנצען א בערגיגען שטח, וואס זאל טראגען דעם נאמען „גבעת מלך אלכסנדר" און אויפצושטעלען א גרויסען שטיין־מאנומענט צום אנדענק פון ערמארדעטען קעניג. די התחלה־פייערונג זאל פארקומען אין א"י צום 9־טען אפריל. דער קהלות־פערבאנד און ציוניסטישע ארגאניזאציע אין יוגאסלאוויען ווערט רעפרעזענטירען ד"ר דוד אלבאלא.

שטרענגע שטראפען פאר ארויסרייסען ביימער

ירושלים. (יט"א) דער וויצע־קאמיסאר פון צפון־דיסטריקט האט בעשטראפט 4 אראבער פאר ארויסרייסען ביימער אין כפר־חנה צו 3 חדשים תפיסה, ארויסווייזונג קיין יפו, און איינלעגען צו 50 פונט קויציע אלס גאראנטיע פון גוטער אויפפיהרונג אין משך פון א יאהר צייט.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן
ארגאניזירט:
„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 49־33
65, 20־20

דער גרעסטער ריגנער פון אלע צייטען

פון ב. ווייסמאן

(4

די ענגלישע רעגירונג האט געגעבען דעם בארא א קאמיסיע צו פאהרען קיין אפריקע און צו מאכען א שטודיום פון געוויסע געגענדען, וואס די ענגלישע ענטדעקער האבען ערשט בעריכטעט. האט דער בארא זיך אוועקגעלאזט אהין מיט א שיף. ער איז געפאהרען אלץ ווייטער און ווייטער אין די אומבעקאנטע וואסערן, ביז ער איז אנגעקומען אין א מיטען ים, וואו ער האט געהערט א שרעקליכער שטורם. דער באראן דאס גאנצע לעבען, אז בארגלאט וועט ער דא נישט אנשניידען. ער האט מורא געהאט, אז זיין שיף וועט אונטערגעהן אין ים, און איהם איז גארנישט איינגעפאלען, אז זי וועט זיך בעגעגענען טראגען אין דער לופטען. אבער אזוי איז עס דוקא געווען.

ווען דער שטורם האט געהאלטען אין גרויסען ברויזען, איז אנגעקומען א שטורם־ווינד און האט א כאפ געטון די שיף און זי אוועקגעטראגען אין דער לופטען, אט ווי א שפענדעל טראגט זיך אויפן ווינד. צוערשט האבען זיי גארנישט געפיהלט, וואו זיי זענען, נאר אז זיי האבען דערפילט די וואלקענס ארום זיך אין האבען ארומגעקוקט אונטען, האבען זיי דערזעהען, אז זיי זענען שוין אזוי הויך אין דער לופטען, אז זיי האבען שוין אפילו נישט געקענט זעהען דאס וואסער אונטען. גאנצע טעג האבען זיי זיך געטראגען אזוי אין דער לופטען, ביז די וואלקענס זענען געלעגען ווייט אונטער זיי, און אויבען איז געווען העל און קלאר און פאר די אויגען האט פאר זיי זיך בעוויזען א פייערער, גרינער באל. דיזער שיף האט זיך דערטראגען ביז דעם באל — און עס האט זיך אויסגעלאזט, אז דאס איז די לבנה.

זיי האבען געוואהנעם מאדנע בעשעפעניש, פאהרענדיג רייטענדיג אויף גרויסע רויב־פויגלען, וואס דארטען ווערען זיי בעברויכט ווי פערד צו טראגען משא, אדער פאר אנדערע צוועקען. אלץ איז דארט געווען ריזיג גרויס, און דא האט דער באראן באטיירט די וואונדערעם, וואס ער האט געזעהן אויף דער לבנה.

אלע לעבעדיגע בעשעפענישען וואקסען דארט אויף ביימער, אפילו די קאכענדיגע בעשעפענישען; דאס הייסט, די בעשעפענישען, וואס קאכען דייער עסענווארג איידער די עסען. אי אנדערע ווערטער די דארטיגע מענשען וואקסען אויך אויף ביימער. צו דעם איז דאס עסען דארטען אנ'איינפאכער פראצעס. די מענשען האבען א טירעלע אין מאגען, וועלכעס זיי עפענען, לייגען אהין אריין דאס עסען, ווי מען לייגט אריין קוילען אין אויווען, און מען מאכט צו דאס טירעלע. דערנאך עסען זיי זעהר זעלטען נישט מעהר ווי א צוועלף מאל אין יאהר. די מענשען פון דער לבנה האבען זיך נישט געקאנט אפוואינדערען פון די מענשען פון דער ערד, דאס הייסט פון'ם באראן און זיינע לייט: זיי זענען אזוינע קליינינקע און דאך עסען זיי אזוי פיל — דריי מאל א טאג!

די לבנה־מענשען האבען זיך געהאלטען גאר פריינדליך צו דעם באראן און צו זיינע לייט. פונקט דאן האבען די לבנה־מענשען געהאלטען אין א מלחמה מיט די מענשען פון דער זון, האבען זיי אנגעבאטען דעם באראן ער זאל ווערען א גענעראל אין זייער ארמעי. ער האט זיך אפגעזאגט פון דעם כבוד, ווייל ער איז דאך נישט געווען בעקאנט מיט דעם אופן ווי מען פיהרט מלחמות אויף די פלאנעטען.

אז זיי האבען זיך איינגעלעבט אויף דער לבנה, זענען זיי דערגאנגען, אז א טייל פון די איינוואוינער זענען א מין ארנאמענט פון הונט־שטערען, וועלכע זענען געקומען אויף דער לבנה מאכען געשעפטען. זיי זענען צוגאנציג פוס די הויך און זייערע אויגען ליגען ביי זיי אונטער דער נאז. די אויגען האבען אבער נישט קיין דעקלען, און זיי קאנען קיינמאל נישט צומאכען די אויגען. ווען זיי געהען שלאפען שטעקען זיי ארויס די צונג אין פערדעקען די אויגען מיט דער צונג.

די לבנה־מענשען, דערציילט דער באראן, טראגען זייערע קעפ אונטער'ן ארעם; דאס הייסט, די קעפ זענען נישט צוגעוואקסען צום קערפער. דער מענש קען אנטאן און אויסטאן זיין קאפ, ווי מיר

טוען מיט אונזערע היטלען. דאס איז פאר'ן מענשען א גרויסע בעקוועמליכקייט. ווען א לבנה־מענש, למשל, געהט וואו פערברענגען, אהער אדער אהער קומט צו א פאליטישען מיטינג, לאזט ער איבער דעם קאפ ביי זיך אין שטוב; ווידער אמאל, אויב ער וויל וויסען, וואס עס טוט זיך אין גאס, וועגען וואס מענשען רעדען און וואס מען זאגט וועגען איהם, שיקט ער ארויס זיין קאפ אין קעניג־בעלע, ביי א דינער אויף דער האנד, און זיין קאפ זעהט און הערט וואס עס טוט זיך. איבעריהויפט איז עס בעקוועם, ווען עמיצער איז קראנק אין דער פאמיליע אין דער מענש מוז געהען צו דער ארבייט, צי אין געשעפט אריין, דעמאלט לאזט ער איבער דעם קאפ לעבען קראנקען אין צימער און אליין געהט ער וואוהין ער בעדארף.

אלע לעבעדיגע בעשעפענישען אויף דער לבנה דערציילט דער באראן, זענען נישט מענליך, ווייבליך. זיי האבען נישט קיין געשלעכט און האבען אויך נישט די אנדערע ארגאנען וואס טוען אן צרות אונזערע מענשען, ווי למשל, די לעבער, די געדערים א.א.וו. זיי האבען בלויז צו איין פינגער אויף יעדער האנד און זיי טוען מיט איין פינגער אלץ, וואס מיר טוען מיט אלע פינגער. זיי קאנען אויך ארויסנעמען זייערע אויגען און אריינשטעלען זיי צוריק. דער לבנה־מענש זעהט מיט זיין אויג אפילו ווען ער האלט עס אין דער האנד.

דאס איז ווידער א גרויסע בעקוועמליכקייט. ווען א לבנה־מענש האט צרות מיט אן אויג — ס'ווערט איהם קאליע אדער ער צושלאגט זיך אן אויג, איז ער עס געפעלען איהם סתם נישט זיינע אויגען — ער וואלט בעסער וועלען האבען בלויע אויגען אנשטאט שווארצע, צי פערקערט, איז אלץ וואס ער דארף טון, איז ארויסנעמען מיט דער האנד די אויגען, וואס ער האט, און זיך איינשאפען אנדערע — ער קויפט עס, ווי איינער קויפט אויף דער ערד ברילען, צי גלעזערנע אויגען.

די לבנה־מענשען לייגען גרויס געוויכט אויף דעם קאליר פון די אויגען, און זיי האבען מאדעס אין אויגען־קאליר, ווי אונזערע פרויען האבען מאדעס און קאלירען פון קליידער. אנדערע געהען קאבנסעוואטיוו און האבען אויגען ביידע פון איין קאליר; אנדערע, ווידער, זענען מאדערניסטיש און האבען איין אויג א שווארצעס און דאס אנדערע א בלויעס. נאך אנדערע האבען איין אויג פון א ווייס־קאליר, און אנדערע א גרינעס.

דער בוים, וואס פראדוצירט אט די מענשליכע בעשעפענישען אויף דער לבנה, איז שענער פון אלע אנדערע ביימער אויף דער לבנה, אויף וועלכע עס וואקסען לעבעדיגע בעשעפענישען. דער בוים האט לאנגע, גלייכע צווייגען, אויף וועלכע ס'וואקסען בלעטער פון פלייש־קאליר.

צווישען די בלעטער געפינען זיך אזוינע געוויקסען, ווי די אין וועלכע עס וואקסען ביי אונז ארבעס. אט די געוויקסען זענען צוויי יארד די לענג. אז זיי ווערען רייף, נעמט מען זיי ארונטער. ווי מען נעמט ארונטער עפעל, צי בארען, פון ביום; דערנאך לייגט מען זיי אוועק אין א זיכערען ארט אויף אביסעל צייט; דערנאך נעמט מען אט דעם געוויקס און מען וואשט איהם אריין אין א גאנץ הייס וואסער; דער געוויקס קאכט זיך א פאר שעה צייט, ביז ער עפענט זיך אויף און עס שפרינגט ארויס פון איהם א לבנה־מענש. און דער לבנה־מענש ווערט געבוירען א פארטיגער. — ער בעשפארט זיך צו לערנען און צו קלערען וואס ער איז און וואס ער דארף טון אויף דער וועלט. איינער ווערט געבוירען א פילאזאף, אן אנדערער א קצב, א דריטער א גייסטליכער, א פערטער אן אקטיאר.

די לבנה־מענשען ווערען אלט, אבער פון דעם שטארבען זיי נישט. עלטער איז פאר זיי קיין שרעק נישט און פאר'ן טויט האבען זיי קיין מורא נישט. ווען די לעצטע שעה קומט, הויבט זיך אויף א לבנה־מענש אין דער לופטען און פערשווינדעט ווי דער רויך פון א פאפיראס...

דאס לעבען אויף דער לבנה איז, אלזא, רוהיגער און לייכטער, ווי אויף דער ערד. מענשען פיהלען נישט קיין ליבעס און זענען נישט איפערזיכטיג, און בעגעהען נישט צוליב דעם די פערברעכענס, וואס די מענשען אויף דער ערד. מיט דעם איינעם קומט, וואס עס זענען נישטא נישט קיין מענער און נישט קיין פרויען, איז אט די פראגע געלעזט.

פון א סך קראנקהייטען און אנדערע פיזישע אומבעקוועמליכקייטען איז דער לבנה־מענש אויך בעפרייט, און ער איז אפילו בעפרייט פון יאך פון אויסקלויבען זיך א פראפעסיע. אלץ איז פאר איהם צוגעגרייט פון פריהער, אפילו דער לייכטער, אנגענעמער טויט...

* * *

דער באראן האט געלעבט אין א צייט, ווען מענשען האבען אנגעהויבען צו פאנטאזירען פון נייע און גרויסע זאכען, און לעבען האבען זיי געמוזט אין גרויער לאנגווייליגקייט. דערפאר איז דער באראן פון מינכהויזען פאר זיי געווען אזוי ווילקאמען מיט זיינע ליגענס.

(ס' ה' ק).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, כג 28 מערץ אדר ב' תרצה

זון-אויפגאנג 5.21
זון-אונטערגאנג 6.02

דער שטרייק אין די בעקערייען דויערט
בעראטונגען אין ביידע בעקער-צעכען
היינט א קאנפערענץ אין ארבייטס-אינספעקטאראט

(א) דער שטרייק אין די בעקערייען דויערט. א משך פון נעכטיגען טאג האט זיך די לאגע אין דער היבזיכט נישט געענדערט, קיין ברויט אין שטאט פעלט נישט. א מאנגעל אין ברויט פיהלט זיך נאר אין די קאאפעראטיוון, וואו די בעקער-ארבייטער האבען, אויס סאלידאריטעט, אויך פארשטרייקט.

אין יודישען בעקער-צעך איז, אונטערן פארזיץ פון פארסטאנדס-מיטגליד פאזנאנסקי פארגעקומען א בעראטונג פון די בעקער-מייסטערס. עס איז נאך א לענגערער דיסקוסיע בעשלאסען געווארען צו גיהען אויף געוויסע הנחות: די ארבייטס-לויבען זאלען בלייבען די אלטע; די פראגע וועגען 8 שטונדיגען ארבייטס-טאג און אורלויב זאל געלעזט ווערען לויט די פארשריפטען. דאס זענען אייגענטליך די זעלבע בעדינגונגען, וועלכע עס האט פארגעלעגט דער קריסטליכער בעקער-צעך נאך דער קאנפערענץ ביים סטאראסטא ווראנע.

אין דער בעראטונג פון די בעקער-מייסטערס האט אויך אנטייל גענומען דער לייטער פון דער אפראוויזאציע אפטיילונג ביי דער שטעטישער סטאראסטווע הי' סטיטשינסקי.

אין דערזעלבער צייט איז אויך פארגעקומען א בעראטונג פון דעם קריסטליכען בעקער-צעך אויף פאדלעשנע 1. די בעראטונג איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון הי' גראליצקי. נאכדעם ווי עס איז בעריכטעט געווארען וועגען די רעזולטאטען פון די קאנפערענצען אין ארבייטס-אינספעקטאראט און אין דער שטעטישער סטאראסטווע האט זיך אנטוויקעלט א ברייטערע דיסקוסיע, עס איז אויסגעזאגט געווארען די מיינונג, אז דער שטרייק מוז, צוליב דער געזעלשאפטליכער רוה און גוטס, ווי אמשנעלסטען ליקווידירט ווערען. די פארשלאגען, וועלכע עס האט אבער ארויסגערוקט דער קריסטליכער צעך בעת די קאנפערענצען ביים ארבייטס-אינספעקטאר און אין דער שטעטישער סטאראסטווע זענען די ווייטגעהענדסטע.

מען מוז מיינען די בעקער-מייסטער, רעגולירען די נישט געזונטע בעציהונגען אין בעקער-פאך. היינט דארף פארקומען אין ארבייטס-אינספעקטאראט א קאנפערענץ, וואו ביידע צדדים וועלען פארלייגען זייערע פאסטולאטען.

צוליב דעם, וואס די מיינונגס-פערשידענהייטען צווישען ביידע צדדים איז שוין איצט נישט קיין גרויסער, ווייל אויך דער יודישער בעקער-צעך איז געגאנגען אויף הנחות, איז צו ערווארטען, אז דער שטרייק זאל מיט דער היינטיגער קאנפערענץ ליקווידירט ווערען.

נעכטיגער פראצעס געגען ד"ר קראוש
וואס איז אנגעקלאגט געווארען פון אדוו. קאוואלסקי

אונטערן פארזיץ פון ריכטער פאוולאווסקי איז אין שטאטישען געריכט נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען ראטמאן קראוש פאר כלומר'שטען בעליידיגען דעם ענדעקישען אנפיהרער אדוו. קאוואלסקי.

די געריכטס-זאל איז צוליב אונזער נעכטיגע נאטיץ, אז דער פראצעס קומט פאר געווען פול געפאקט מיט יודישע און ענדעקישע ראטמענער און פיל געזעלשאפטליכע טוער פאר וועלכע דער אורטייל אין דאזיגען נישט געווענליכען פראצעס האט א געוויסע בעדייטונג.

דעם אנקלאגער אדוו. קאוואלסקי האט פערטרעטען דער אדוו. שווידלער, דעם אנגעקלאגטען ד"ר קראוש — אדוו. שטרויך.

אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט געזאגט, אז אויף א זיצונג פון שטאט-ראט דעם 21 מערץ 1935 האט ד"ר קראוש בעליידיגט דעם אדוו. קאוואלסקי דורך דעם וואס דער ערשטער האט געזאגט, אז אדוו. קאוואלסקי האט א יודישען שותף און האט פערטיידיגט א יוד געגען א קריסט אין ראבינאט. דורך דער דאזיגער בעליידיגונג פערלירט דער אנגעקלאגטער זיין גוטען נאמען און דעם צוטרוי אין דער פוילישער געזעלשאפט.

די בעגרינדונג פון בעשולדיגונגס-אקט איז די, אז זייט עטליכע חדשים פיהרען די פארשטעהער פון דער יודישער געזעלשאפט און די יודישע פרעסע א בעוואוסטזיניגע אקציע אפצונעהמען דעם גוטען נאמען פון אדוו. קאוואלסקי ביי דער פוילישער געזעלשאפט.

אלס עדות האט אדוו. שווידלער ארויסגערופען די ענדעקישע ראטמענער פארגורסקי און סטאלאריק.

נאכ'ן פאנוימען די פערסאנאליען נעהמט א ווארט אדוו. שווידלער, וועלכער ערקלערט אז ער אונטערשטיצט די בעשולדיגונג אין גאנצען פערנעהם.

ס'נעהמט א ווארט אדוו. שטרויך, וועלכער גיט דעם ענדעקישען געזיבדעל א גוטען אפשניט. אדוו. שטרויך זאגט: איך קען נישט די שולד פון מיין קליענט, איך ערקלער, אז דאס אלץ וואס ד"ר קראוש האט געזאגט אין שטאט-ראט איז אמת און איך וועל דאס בעווייזען, הגם מיין קליענט האט ערשט נעכטען בעקומען די געריכטס-אויפפאדערונג קענען מיר שוין איצט צושטעלען 5 עדות, אבער מיר קענען נאך פערגרעסערען די צאהל עדות און בעווייזען, אז אלץ איז אמת.

ווייטער ערקלער איך זאגט אדוו. שטרויך, אז די בעשולדיגונג האט פון רעכטליכען שטאנדפונקט קיין שום יסוד נישט, קיין שום געזעץ, נישט די אלטע און נישט די נייע קאנסטיטוציע און נישט דאס געזעץ מאכט וועלכען ס'איז אונטערשיד צווישען בירגער פון פערשידענע נאציאנאליטעטען אדער רעליגיעס. דעריבער קען נישט זיין קיין בעליידיגונג דאס פעסטשטעלען פון צוזאמענארבייט צווישען בירגער פון פערשידענע נאציאנאליטעטען. באכמענה איז אן אדוואקאט מחויב צו פערטיידיגען א יוד, וועלכער ווענדעט זיך צו איהם נאך יורידישער הילף. פון דעם שטאנדפונקט אויס האט דער בעשולדיגונגס-אקט קיין שום רעכטליכען יסוד נישט, דאך ווילען מיר בעווייזען, אז אלץ וואס ד"ר קראוש האט געזאגט אויף דער זיצונג פון שטאט-ראט איז אמת.

דאן נעהמט א ווארט אדוו. שווידלער, ער זאגט: די ערקלערונג פון אדוו. שטרויך איז אויסגערעכענט דערויף, אז זי זאל זיך ארייבבעקומען אין די פרעסע און זאל דיסקרעדיטירען קאוואלסקי'ן, איצט קומט פאר די בודזשעט-דעבאטע אין שטאט-ראט און ס'האנדעלט זיך וועגען דעם, אז מ'זאל מיינען, אז דאס וואס ד"ר קראוש האט געזאגט וועגען אדוו. קאוואלסקי'ן איז אמת. פאר מיין קליענט איז א בעליידיגונג, אויב מ'ווארפט איהם פאר, אז ער ארבייט צוזאמען מיט יודען, ווייל אדוו. קאוואלסקי איז בעקאנט פון זיין שארפען אנטיסעמיטישען קורס.

ס'בעקומט דאס לעצטע ווארט אדוו. שטרויך, וועלכער זאגט: מיין געגנער איז אין טעות, אויב ער האלט, אז מיין ערקלערונג איז געמאכט געווארען פאר דער פרעסע. מיין שטעלונג איז דיקטירט געווארען מיט די מאטיוון פון רעכטליכער אורדנונג אין דער מלוכה, מיט די מאטיוון פון טיפען גלויבען אין די געזעצען, וועלכע שטיצען זיך אויף די יסודות פון גלייכהייט פאר אלע בירגער.

דער ארט. 255 לויט וועלכען מיין קליענט איז אנגעקלאגט געווארען, רעדט וועגען ארויפנעמען דעם צוטרוי אין דער עפענטליכער מיינונג, אבער וועלכע עפענטליכע מיינונג איז דא מאסגעבענד פאר'ן געריכט. נאר א געזונדע עפענטליכקייט. עפיס א פערקריפעלטער שטאנדפונקט קען נישט זיין קיין יסוד פאר'ן געריכט ביים ארויסטראגען אן אורטייל, ווייל נאר געזעצליכע אורדנונג איז דער פונדאמענט אין דער מלוכה. אונזערע געזעצען זענען ארויסגעוואקסען פון דער געזונדער עפענטליכקייט, וואס קען נישט קיין אונטערשיד צווישען בירגער. אדוו. שווידלער וויל נאך נעהמען א ווארט, אבער דער ריכטער פאוולאווסקי רייסט איבער די פערהאנדלונגען און לעגט אפ דעם פראצעס אויף א צווייט מאל כדי ארויסצורופען עדות.

געכאפט ביי דער האנד

(א) אין טויער פון הויז אויף בארוטאוויטשא גאס 36 האט די פאליציי געכאפט א גזלן יאן נאוואגורסקי זאכאדניא 34. נאוואגורסקי האט ארויסגעשטעלט א מעסער און געשפילט אין דריי קארטען.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעמהט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוועכע
פון 8–11 ביי טאגאון פון 4–9 אוועד

אנ'אויסגעלינקטע קאריערע
פערקויפט די ביעלאוויעזשער „פושטשע" א טראמוואי אין ווארשע און צום סוף ארייגעפאלען אין לאדז ביי א פראסטער גנבה
קאפידלאווסקי פאר'ן קרייז-געריכט

(א) דער 36-יעהריגער וולאדימיעזש קאפידלאווסקי איז בעריהמט אויף גאנץ פוילען, זיינע אפערעס זענען אפילו וועלט-בעריהמט. דאס האט ער צוזאמענגעשטעלט א פלאן פון פארצעלירען די ביעלאוויעזשער פושטשע און פערקויפט פארצעלען נאאיווע מענשען. עס האבען זיך געפינען עטליכע טויזענט מענשען, וועלכע האבען ביי איהם איינגעקויפט פארצעלען אויף עטליכע מיליאן זלאטעס.

ווייטער האט ער „פערקויפט" א פראווינצער „פראסטאק" דעם טראמוואי אין ווארשא א. ד. גל.

דאס מאל איז קאפידלאווסקי ארייגעפאלען ביי אנ'איינפאכער גנבה.

דעם 29. נאוועמבער 1934 האט ער פון ווארטע-צימער ביים אדוואקאט שיעראדסקי אין לאדז ארויסגעגנב'עט א פוטער, וואס האט געהערט צו א קליענט יוזעף שאפראנסקי און צוויי פארטפעלען.

אדוואקאט שיעראדסקי האט גענומט זיין קליענט פארן שאדען בעצאהלען ווייל דעם גנב האט מען נישט געקאנט כאפען.

ארייגעפאלען אין די הענד פון דער פאליציי איז קאפידלאווסקי אויף פאלגענדען אופן:

אין האטעל מאנטויפעל אויף זאכאדניא האט זיך איינגעארדענט עפעס א פערשוין, וועלכער האט זיך לעגיטימירט מיט א מיליטער-ביכעלע אויפ'ן נאמען פון יוזעף שאפראנסקי. דער פערשוין האט אפגעוואוינט א געוויסע צייט און נישט געצאהלט קיין רעכנונגען. ווען מען האט אנגעהויבען צודרינגליכער צומאהנען ביי איהם דעם חוב, האט דער „גאסט" איינגעפאקט זיינע זאכען און געפרובט זיך ארויסבעקומען שטילערהייט פונ'ם האטעל און ארויסבערהויפט פון לאדז. דער פארטיע פון מאנטויפעל האט אבער געהאט א שלעכט פארגעפיהל בנוגע דעם פערשוין — ער האט איהם נאכגעפאלגט און אויף דעם וואקזאל לאדז-פאברישטנא איהם פערהאלטען.

דא האט זיך ערשט ארויסגעוויזען מיט וואס פאר א „בעריהמטהייט" מען האט צו טון.

דאס קרייז-געריכט האט פער'משפט קאפידלאווסקי'ן אויף 3 יאהר טורמע און נאכ'ן אפזיצען די שטראף פערמאכען אין אנשטאלט פאר רעצידיוויסטען אין קאראנאוו אויף אנ'אומבעשטימטער צייט.

איטאליענישע שטרייקען
אין „דזשענטעלמען" און אין דער „שלעסער-מאנופאקטור" אין אזארקאוו

(א) ווי מיר האבען מיטגעטיילט האט אין דער פירמע „דזשענטעלמען" (לימאנאווסקא 156) אויסגעבראכען א שטרייק. דערביי איז אין שיכט ארבייטער, אייגענטליך, ארבייטערינס, אנ'ערך 500 געבליבען אין בנין פון פאבריק.

מיט דעם סכסוך האט זיך פערנומען דער ארבייטס-אינספעקטאר קאקאווסקי. ער האט אבער נישט געקאנט בעשטימען קיין קאנפערענץ, ווייל די דירעקטארען שראגע און אטקין געפינען זיך איצט אין ריגע, אין צוזאמענהאנג מיט'ן טויט פון ברודער פון דירעקטאר שראגע.

דער שטרייק ווערט ווייטער געפיהרט. די ארבייטערינס זיצען אין פאבריק.

* * *

אין „שלאסער מאנופאקטור" אין אזארקאוו האט אויסגעבראכען א שטרייק אין דער וועבעריי. אין שיכט וועבער אין דער צאהל פון 567 מאן זענען געבליבען אין בנין פון דער פאבריק.

דער שטרייק האט אויסגעבראכען צוליב פאלגענדע סיבות: די דירעקציע האט ארויסגעהאנגען א מעלדונג, וואו עס ווערט געזאגט, אז 40% פון דער פראדוקציע קומט ארויס מיט דעפעקטען און מען קאן זי פאקטיש נישט פערקויפען. די דירעקציע האט בעשלאסען איינצופיהרען ספעציעלע געלד-שטראפען פאר דעפעקטיווער סחורה, אויב עס וועט זיך נישט פערבעסערען די פראדוקציע.

אויס מורא פאר דער אט דראהונג האבען די ארבייטער פערשטרייקט.

דער שטרייק געהט אבער אדורך רוהיג, מען האלט, אז דער סכסוך וועט ליקווידירט ווערען נאך די אונטערהאנדלונגען צווישען די פאבריקס-דעלעגאטען מיט דער פערוואלטונג פון דער פירמע.

יודיש
מאריאנעטען-שפיל
„בערל-שמערל-טעאטער"
אנפיהרונג: משה בראדערזאן
אין קאפע „אידעאל"
(פיעטריקאווער 48)
צווייטער פראגראם א. נ.
נאר נישט געזארגט

עס הערען געוויזען לאלקעס-קאריקאטורען פון: דער טערקישער הוז-סראל-שמעט-פאשא, הזן פוסה-וויצקי; אדהאקאס ווענצמעל; דער דוטשע זשאבאטינסקי; בען—בען גוריאן; ר' סענדערל גראנאך; רעגינא מאנרעל-צוקער; שיינע-שיינדל מרים; יאזעף קאוואדלע-שמיד; מעצענאט קאבילע; ר' ליבישל מורה מוריגי; ד"ר פלויש; דעפוטאטען-פרעזעס ר' לייבעל; נח פגרים-לעצקי; שבתאי מוהל; אימשע-מאיר קאפיעץ און וואווזשיניעץ עקס-קאטער; יורקע פאן-לאחנוק; שמענדריק עם שמענדריקובנע; וואלענטי און וואישעכאווע; ראצע מים די צאצע; בערל-שמערל-ברידער; פיניעלע מזיק.

היינט דאנערשטאג 1 פארשטעלונג
אנהייב 10 אווגט. קאנסומציע 1 זל'.

טעקסטען: משה בראדערזאן, י. אבערושאנעק און ח. י. בזשוסטאווסקי. לאלקעס געשניצט — ש. מאבאק. מוזיק ארגאניזירט: דוד בעגעלמאן.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(א) היינט דאנערשטאג, דעם 28 מערץ 8 אין-דערפריה וועט אין לאקאל, פיעטריקאווער 165 אמטירען די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע.

עס דארפען זיך צושטעלען די פאבאראוויצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועלכע האבען זיך צוליב וואסערע סיבות נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13. און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען און וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון לאדזער שטאטישער סטאראסטווע.

דער סכסוך אין דער זיידען-אינדוסטרי אויף א טויטען פונקט

(א) אין ארבייטס - אינספעקטאראט איז פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען סכסוך אין זיידען-אינדוסטריע.

די אינדוסטריעלער האבען געזאלט אונטערשרייבען א קאלעקטיוועו אפמאך. די לאדזער אינדוסטריעלער האבען אבער געשטעלט אלס בעדינג, אז אויך די פאבריקאנטער קליין-אינדוסטריעלער זאלען אננעהמען דעם אפמאך. מאטיווירענדיג די פאדערונג מיט קאנקורענץ מעגליכקייטען מצד די פאבריקאנטער.

אזוי ווי די פאבריקאנטער האבען זיך אפגעזאגט אונטערצושרייבען איז דער ענין געבליבען נישט ערלעדיגט.

זעלבסטמארדען אויס נויט

אין טויער פון הויז אויף ראדוואנסקא 7 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד די היימלאזע 39-יעהריגע קאזמיעזשא גושעבלעווסקא.

* * *

אויף פילסודסקי גאס האט זיך געסמט די ארבייטסלאזע און היימלאזע וולאדיסלאווא לאשוטשעווסקא.

* * *

אויף לאגיעווניקער גאס 10 האט זיך געפרובט פערסמ'ען מיט יאדינע די היימלאזע אניעלא אויגוסטיניאק.

Dr. med. P. Braun
פון פאריז צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
נעהמט אן פון 8 ביז 1 און פון 4 ביז 8 אוונט.
Cegelniana 4, tel. 216-90.

זאַל פילהאַרמאָניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20
טעל. 213-44.
בילעטען פון 1 ביז 6 זלאָטעס צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

שבת, ד. 30 מערץ, 8.30 אַ זייגער אין אָווענד
2-טער געזעגנונגס-קאָנצערט
פון די סאָוויעטישע לאַורעאַטען פון אינטערנאַציאָנאַלען קאָנקורס א. נ. פון ה. וויעניאַווסקי
דוד אויסטראַך
(2-טער פּריז)
ווי אויך דער 13-יעהריגער
בוסיא גאָלדשטיין
(4-טער פּריז)
פּאַר'ן אַבאָנעמענט קיין ראַבאַטען-פאַרבאָטען
פאָנאָמענאַלע סאָוויעטישע פיוּל-שפּילערס

פייערליכע ערעפענונג פון דער צווייטער קאַדענץ

פון דער לאָדזשער האַנדעלס-און-אינדוסטריע-קאַמער

רעדע פון ה' וואָיעוואָדע האַוקע-נאַוואַק

נעכטען זענען פאָרגעקומען די ערשטע צוויי זיצונגען פון דער ניי-געוועהלטער האַנדעלס- און אינדוסטריע-קאַמער.

די ערשטע זיצונג איז געעפענט געוואָרען 6 אַ זייגער אין אָוונד דורך דעם גענעראַל-קאָמיסאַר צו די וואַהלען פון דער לאָדזשער האַנדעלס-קאַמער ה' אינזש. פּיאַסקאָווסקי.

די ערשטע זיצונג האָט גערופט נאָמינירען 4 ראַטמענער אין דער האַנדעלס-קאַמער צו דער צאָהל געוועהלטע, לויט אַ פעראָרדנונג. זענען נאָמינירט געוואָרען פון דער אינדוסטריע-סעקציע די ה"ה ראַפּפּערט-גייער און סעמאַדיני און פון דער האַנדעלס-סעקציע די ה"ה אינזש. גראָס און לודוויק קאַראָל. איצט האָט נאָך דאָס רעכט אויף נאָמינאַציע דער האַנדעלס-מיניסטער, דערמיט איז די ערשטע זיצונג געשלאָסען געוואָרען. די צווייטע זיצונג, די קאָנסטיטואירענדע איז פאָרגעקומען 7 אַ זייגער אין אָוונד דורך דעם ה' וואָיעוואָדע האַוקע-נאַוואַק. דערביי האַלט דער וואָיעוואָדע אַ גרעסערע רעדע וועגען דער אַרבייט פון דער פאַרגאַנגענער קאַדענץ פון דער האַנדעלס-קאַמער און פון איהר ווייטערדיגער אַרבייט, בענוצענדיג זיך מיט דער פּראַקטיק, וואָס די האַנדעלס-קאַמער האָט בעקומען אין די 5 יאָהר פון איהר קאַדענץ. דער ה' וואָיעוואָדע מאַכט אויפמערקזאַם אויף דער נויטיגקייט פון האַרמאָנישער צוזאַמענאַרבייט פון דער אינדוסטריע און האַנדעל און פון נעמען אין שוץ דעם קליינעם האַנדעל. ער זאָגט אָבער אָן אין נאָמען פון דער רעגירונג אויסצוראָטען מיט אַלע מיטלען דעם אַנאָנימען האַנדעל, ענדיגענדיג זיין רעדע, וועלכער דער ה' וואָיעוואָדע האָט געהאַלטען אין נאָמען פון דער רעגירונג, געפינט דער רעדנער פאַר נויטיג צו דערמאָנען דעם הויפּט-מאָטיוו פון דער נייער קאָנסטיטוציע, אַז די מלוכה איז דאָס בשותפות'דיגע וואויל פון אַלע בירגער.

נאָכ'ן פעריענדיגען זיין רעדע נאָמינירט דער ה' וואָיעוואָדע אַלס פאָרזיצענדען פון דער ערשטער קאָנסטיטואירענדער זיצונג דעם עלטסטען ראַטמאַן סטאַניסלאַוו פישלעווסקי, וועלכער נעמט איבער דעם פאָרזיץ און לעגט פאָר צו בעעהרען דעם אָנדענק פון דעם פאַרשטאָרבענעם ראַטמאַן פון דער פרי-הערדיגער קאַדענץ, וויינגט און פון דער נייער קאַ-דענץ שלמה יאַרעצקי.

ראַטמ. עדוואַרד באַביאַצקי טראָגט אַריין אַ דרינגענדען פאָרשלאָג צו דערגענצען דעם טאָג-אָרד-נונג מיט וועהלען אַ רעווידיר-קאָמיסיע. דער פאָר-שלאָג ווערט אָנגענומען.

דאַן טרעט מען צו וועהלען אַ פּרעזידיום פון דער האַנדעלס-קאַמער.

ראַטמ. ראָשאַק לעגט פאָר אין נאָמען פון דער אינדוסטריע און האַנדעלס-אַקציע די קאַנדידאַטור פון ד"ר פעליקס מאַטשישעווסקי (הויפּט-דירעקטאָר פון שייבלער און גראָהמאַן). דר. מאַטשישעווסקי ווערט ביי געהיימע וואַהלען אויסגעוועהלט אַלס פּרעזעס פון דער לאָדזשער האַנדעלס-קאַמער. דאַן ווערען געוועהלט צעהלונגס-קאָמיסיעס פון דער האַנדעלס-סעקציע — די ה"ה לעווששטיין און ראָשאַק און פון דער אינדוסטריע-קאָמיסיע — די ה"ה מאַרקאָן און קאַטקאָווסקי אויף צו צעהלען די שטימען ביי די וואַהלען אויף וויצע-פּרעזעסען. אַלס וויצע-פּרעזעסען פון דער אינדוסטריע-קאָמיסיע זענען איינשטימיג אויסגעוועהלט געוואָרען די ה"ה דר. באַרנעט און עדוואַרד באַביאַצקי און אַלס וויצע-פּרעזעסען פון דער האַנדעלס-סעקציע די ה"ה מיעטשיסלאַוו הערץ און פידלער. אַזוי אַרום איז דאָס פּרעזידיום פון דער נייער האַנדעלס-קאַמער אויסגעוועהלט געוואָרען. צום סוף טרעט מען צו אויסצוועהלען די רעווידיר-קאָמיסיע. ביי עפענטליכע וואַהלען ווערען געוועהלט די ה"ה אינזש. גראָס, קאָנאַזשעווסקי, דיר. טעמפּעלהאָף, יאַקובאָווסקי און זנאַמיעצקי.

ד"ר פעליקס מאַטשישעווסקי לעגט פאָר אַרויס-צושיקען הולדיגונגס-דעפּעשען צום מלוכה-פּרעזידענט מאַרשאַל פּילסודסקי, פּרעמיער קאָזלאָווסקי און האַנדעלס-מיניסטער רייכמאַן. דער פאָרשלאָג ווערט אָנגענומען מיט אַפּלאָדיסמענטען.

ראַטמ. מיעטשיסלאַוו הערץ לעגט פאָר צו שיקען אַ בעגריסונגס-דעפּעשע צום געוו. האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי אַלס גרינדער פון די האַנדעלס- און אינדוסטריע-קאַמערן אין פּוילען. דער פאָרשלאָג ווערט אָנגענומען.

דערמיט ווערט די פייערליכע זיצונג געשלאָסען.

די רעדע פון וואָיעוואָדע וועלען מיר ברענגען בעזונדער.

לאָדזשער יודיש רעפּערט.-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" ציגעל-גאַס 27 טעל. 112-25. דיר.: דוד צעלמייסטער.
היינט, דאָנערשטאָג, 9.30 אָוונט גרויסע איינהייט-פאָרשטעלונג
אַלע בילעטען אין פּאַרטער נאָר 1 זל. ערשטע רייה
ווייטערדיגע גאַסטשפּילען פון בעריהמטען אָפּערעטען-פּאָר
וויערא קאַניעווסקאַ און פּאָול ברייטמאַן
צום לעצטען מאָל די פּרעכטיגע פאָרשטעלונג
„די שכור'טע"
אין 2 אַקטען 6 בילדער.
מאָרגען, דער גרויסער אַמעריקאַנער שלאָגער, וואָס ווערט שוין געשפּילט 2 יאָהר נאָך-אַנאַנד אין ניו-יאָרקער מעקינלי סקווער טעאַטער
פּרעמיערען! פּרעמיערען!
„דער קאַבאַרעט-זינגער"
מיט וויערא קאַניעווסקאַ און פּאָול ברייטמאַן אין די הויפּט-ראָלען, מיט'ן אָנטייל פון גאַנצען אַנסאַמבל פון „ראָזמאַיטאָשטשי"-טעאַטער.

ליקווידירט דער שטרייק
ביי די שאַכטעל-מאַכער

(א) מיט אַ וואָך צוריק האָט אויסגעבראָכען אַ שטרייק ביי די שאַכטעל-מאַכער. עס האָבען גע-שטרייקט אַן ערך 300 אַרבייטער.

נעכטען איז נאָך אַ קאָנפערענץ צווישען די פּאַר-שטעהער פון פּראָפ. פעראיין מיט די אינהאַבער פון די שאַכטעל-פאַבריקען געקומען צו אַן אָפּמאַך. עס איז בעשטימט געוואָרען אַן איינהייטליכער טאַריף, לויט וועלכען די אַרבייטער בעקומען פון 15 ביז 40 פּראָצענט העכערן לוין.

אַן אומגליקס-פאַל ביי דער אַרבייט

(א) אין דער גאַרבאַרניע „פּראַצאַ" אין רודאַ-פּאַביאַניץ איז ביי דער אַרבייט שווער פאַרוואונדעט געוואָרען דער 39-יעהריגער מרדכי גרינבערג (וואָל-באָרסקאַ 17).

פאַגאָטאָווע האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף און אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּי-טאָל.

אַפּטייקען
היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: מ. קאַסי-פּערקיעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש (קאָפּערניקאַ 26), מ. זונדעלעוויטש (פּיעטריקאָווער 25), ס. באַיאַרסקי און וו. שאַט (פּשעיאַזד 19), מ. ליפּיעץ (פּיעטריקאָווער 139) דיכטער און לאַבאַדאַ 11 ליסטאָפּאַד 86).

פון דער געז. צו בעקעמפען די ראַק-קראַנקהייט

דעם 25-טען ד. ח. איז אונטער'ן פאָרזיץ פון אַדוו. ראַסמאַן פאָרגעקומען די יעהרליכע מיטגלי-דער-פאַרזאַמלונג פון דער געז. צו קעמפען געגען ראַק.

נאָך דעם אָפּגעגעבענעם טעטיגקייטס-בעריכט פון פאַרגאַנגענעם יאָהר, איז געוועהלט געוואָרען אַ נייע פאַרוואַלטונג פון פאָלגענדע ה"ה:

ד. באַוער, י. באַלימאָווסקי, דר. באַרנעט, ס. דאַנציגער, נאָום עטינגאָן, אַדוו. גאָלקאַנט, אַדאָלף האַראַק, יוליוש יאַזשענבאָווסקי, מ. קאָן, דר. קוני-צקי, דר. מאַזשינסקי, דר. מיטעלשטאַט, דר. סקאַלסקי, פ. זייפעלט, דר. טאָמאַשעווסקי, דר. וואַטען, וו. ווישטשעקליצאַ און א. ציגלער.

אין דער רעוו. קאָמיסיע: וו. האַרדליטשקאַ, פ. האָפמאַן, ע. העמפּעל, יוזעף אַדאַם וואָלאַנער און מאַקס ווישעוויאַנסקי.

דיר. סאַנע איז געוועהלט געוואָרען אַלס עהרען-מיטגליד פון דער געזעלשאַפט.

גנבות

(א) אין דער וואוינונג פון אסתר העשקאָ-וויטש (לימאַנאָווסקאַ 22) האָבען זיך אַריינגעכאַפּט גנבים און אַרויסגעגנב'עט קליידער און וועש פאַר אַ סומע פון 800 זל.

ביי ישראל קויפמאַן אויף פּ. א. וו. גאַס 13 האָבען גנבים אַרויסגעגנבעט וועש אויף אַ סומע 800 זלאָטיס.

ביי יעקב ראָזענבוים קיליצסקי 83 האָבען גנבים איינגעבראָכען אַרויסגעגנב'עט ציהרונג און געלד אויף 1800 זל.

גנבות זענען אויך אויסגעפיהרט געוואָרען ביי סטאַניסלאַוו סטשומאַרעק (מיעדזשיאַנע 11), און בעהאַרד פּיעטקאָווסקי (נאַווראָט 3).

אַן אונטערגעוואָרפען קינד

(א) אין פעלד ביי דער יאַוואָראָווע גאַס האָט מען געפונען אַ קינד, אַ יונגעלע פון אַ 2 וואָכען.

דאָס קינד האָט מען אָפּגעשיקט אין זאַמלונגס-הויז.

אַראָפּגעפאַלען פון טראַמוואַי

אויף פּעטריקאָווער גאַס ביי לעאָנאַרדס מאַרק האָט דער 42-יעהריגער אַדאַם יאַנעק געפּרובט אַראָפּשפּרינגען פון טראַמוואַי אין פולען גאַנג.

דער שפּרונג איז געווען אַ פאַטאַלער. יאַניק איז געפאַלען און בעקומען שווערע וואונדען אין קאָפּ און צובראָכען די הענט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מאָגען-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8-11 און פון 4-8 אָווענד.
זונטאָג פון 9-1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פּרייזע

ר. איזראַעל

דער בערזע-סוחר

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

151

באַלד איז צו דער טיר צוגעקומען פּאַני אַליין און איז אויך איבערראַשט געוואָרען ווען זי האָט דערזעהען אויף דער שוועל מאַרקוסן.

— מאַרקוס? דו ביזט גאָר דאָ? ווי קומסט דו אַהער?

— גלויב מיר, פּאַני, אַז איך ווייס אַליין נישט ווי אַזוי איך קום דאָ אַהער. איך האָב גאָרנישט אין זינען געהאַט זיך צו זעהען מיט דיר, איך בין גאַנץ צופעליג דאָ אַריינגעפאַלען און ווייס אַפילו נישט נאָך וואָס איך בין צו דיר געקומען.

פּאַני האָט איהם אַריינגעבעטען אין שטוב אַריין, איהם געהייסען אַוועקזעצען און נישט געוואוסט וואָס מיט איהם אָנצוהויבען צו רעדען.

פּאַני האָט שטענדיג געהאַט גרויס אַכטונג צו מאַרקוסן, הגם זי איז דורך אַ לאַנגע צייט געווען זיין געליבטע, האָט זי איהם געהאַלטען פאַר אַ מענשען אַ העכערען אין גייסט פון זיך און האָט איהם אַרויסגעוויזען גרויס דרך-ארץ. מיטאַמאָל האָט זיך איהר אויסגעוויזען, אַז מאַרקוס איז אין איהר פאַרליבט און דאָס זענען געווען די גליקליכסטע מאָמענטען אין איהר לעבען, זי האָט מיט דער גרעסטער אונגעדולד געוואַרט אויף דער מינוט ווען מאַרקוס וועט זיך איהר ערקלערען אין ליבע און זי האָט געפיהלט אַז צו דער דאָזיגער מינוט איז זעהר נאָהענט. פּלוצלונג האָט אָבער מיט איהר פּאַסירט דער פאַל אין טעאַטער, ווען זי איז מיטאַמאָל קראַנק געוואָרען און מ'האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פון דעמאָלט אָן האָט זי מאַרקוסן מעהר נישט געזעהען, זי איז פאַרפאַלען געוואָרען ווי אין וואַסער אַריין, נישט איינמאָל האָט זי זיך נאָכגעפרעגט אויף איהם, דעהר פיל האָט זי געטראַכט כדי צו זעהען וואו מאַרקוס איז פאַרשוואונדען געוואָרען, ביז ס'האָט זיך איהר איינגעגעבען צו דערוויסען, אַז מאַרקוס לעבט אין גלות זיך אין אויסלאַנד, וועגען וועם האָט איהר דערצעהלט דער פּאָליציי-אינספּעקטאָר בעת איהרע לאַנגע שמועסען מיט איהם, זי האָט אָבער נישט געקענט קיין אַדרעס און דעריבער האָט זי צו איהם נישט געשריבען, איבריגענס וואָלט זי אפשר אַזוי אויך צו איהם נישט געשריבען, ווייל וואָס פאַר אַ רעכט האָט זי דערויף געהאַט? אויב מאַרקוס איז אַוועקגעפאָהרען און האָט איהר וועגען דעם גאָרנישט געזאָגט, אויב ער האָט נישט געגעבען צו וויסען וועגען זיך — איז געווען אַ סימן, אַז מאַרקוס האָט פאַר איהר נישט מעהר קיין שום אינטערעס און דעריבער האָט זי געהאַלטען פאַר גליכער אַ גאַנצען צו שווייגען. איצט ווען זי האָט דערזעהען פאַר זיך מאַרקוסן אַ מידען, אַ פאַרמאַטערטען, שוואַרצ-שווינדען, האָבען זיך אין איהר די האָפנונגען ערוועקט, אפשר האָט מאַרקוס אויך געהאַט דיזעלבע געדאַנקען וואָס זי?

מאַרקוס האָט אָנגענומען די איינלאַדונג און איז אַריין צו פּאַני אין דער וואוינונג, ער האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף דעם אָנגעוויזענעם שטוהל און אויך נישט געוואוסט וועגען וואָס אָנצוהויבען צו רעדען.

— וואו זענט איהר געווען אַזוי לאַנג, מאַרקוס? פאַר וואָס האָט איהר נישט געלאָזען הערען פון זיך?

— איך ווייס אַליין נישט פאַר וואָס, איך קען מיר בכלל נישט אָנגעבען קיין חשבון דערפון וואָס מיט מיר איז פאָרגעקומען אין די לעצטע צייט, איך ווייס נישט ווי אַזוי איך בין אַוועקגעפאָהרען און איך ווייס נישט ווי אַזוי איך בין צוריקגעקומען, איך בין די לעצטע צייט איינגאַנצען נישט געווען וואַך אַזוי ווי כ'וואָלט געווען פאַרשלאָפען די צייט.

— אָבער דאָך האָט דאָך געמוזט זיין אַ סיבה פון איינער האַנדלונג?

— געוויס איז געווען אַ סיבה און דאָס אַ זעהר ערנסטע.

— דאָס איז געוויס די געשיכטע מיט דער פּרי-רובין.

— יאָ, די דאָזיגע טרויעריגע און גלייכצייטיג מאָדנע געשיכטע.

— יאָ, איך קען די געשיכטע, די יודען אין שטאָט האָבען איבער...

— איך אפשר נישט. די עקסקורציע איז נאָך נישט אויסגעפיהרט געוואָרען ביז דעמאָלט...

— קיין נסים געשעהען נישט מעהר, מיין ליבער מאַרקוס, ס'איז נישטאָ מעהר אויף וואָס צו האָפען, איבעריגענס האָט שולמית, לויט מיין מיינונג די שטראָף ערליך פאַרדינט.

— גלויב מיר, האָט מאַרקוס געזאָגט, אַז מ'קען אַזוי נישט אורטיילען, מ'קען נישט וויסען וואָס ס'שטעקט ווירקליך דער אמת און די גערעכטיגקייט, וער ווייס פּאַני, צי אַלץ איז שוין אין דעם ענין אויפגעקלערט געוואָרען, ווער ווייס צי דאָס איז נישט געשעהען עפּעס אַ פאַטאַלער געריכטס-טעות, איך האָב די פולע איבערצייגונג, אַז נישט אַלץ איז אין דעם ענין קלאָר.

— אָבער וואָס עפּעס די העלפען, אויב דאָס איז אַפילו אַזוי ווי דו זאָגסט.

— דאָס איז טאַקע די געשיכטע, וואָס איך קען נישט העלפען, הגם אין מיין בעוואוסטזיין עג-בערט עפּעס אַ געדאַנק, אַז דאָ איז נישט אַלץ אין אָרדנונג.

— מעגליך, אַז טאַקע אַזוי, אין וועה דאָס נישט איין. דאָ קלינגעלט זיך אַזאַ שנור פון פאַרבער-בענס און ס'איז צווייפעלהאַפט, אויב דאָס אַלץ איז נאָר אַ צופאַל.

— אָבער ס'איז פאַרפאַלען נישטאָ קיין עצה, נישט מעגליך עפּעס מעהר אויפצוטוהן אין דעם ענין, אָבער פּאַני, ענטשולדיגט וואָס איך וועל מיר ערלויבען די צו שטעלען אַ זעהר דיסקרעטע פראַגע.

— ביטע, מאַרקוס, דו קענסט אפשר מיין בע-ציהונג צו דיר, פרעג וואָס דו ווילסט, איך וועל זיכער נישט אויסמיידען דיר צו ענטפערען אויף יעדער פראַגע, אויב דאָס וועט דיר נאָר נוציג זיין.

— זאָג מיר פּאַני, ווי אַזוי קומט דאָס אַז דאָס קינד זאָל זיך געפינען ביי דיר?

— וועלכעס קינד?

— נו, מאַשעלע, דאָס קינד, וועלכעס האָט מען געפונען די טיר, מיר דוכט זיך, אַז דאָס איז דאָך שולמית'ס קינד?

— יאָ, מאַשעלע האָט זיך ביי איהר געפונען דורך עטליכע יאָהר, אָבער ס'איז נישט געווען איהר קינד.

— וועגען דעם ווייס איך, נישט דאָס אינטערעסירט מיך, די דאָזיגע געשיכטע קען איך אויסגע-צייכענט, מיך אינטערעסירט ווי אַזוי קומט דאָס קינד צו דיר?

— דאָס קינד איז מיינס...

— וואָס הייסט דאָס קינד איז דיינס?

— אַזוי איז עס ווי דו הערסט. די געשיכטע איז אַ זעהר לאַנגע און אַ טרויעריגע, אָבער איך בין גרייט דיר דאָס צו דערצעהלען, אויב ס'אינטערעסירט דיך.

— ס'אינטערעסירט מיך זעהר שטאַרק, איך וואָלט דאָס גערן געוואָלט וויסען.

(פאָרטזעצונג קומט)

אונטערהאנדלונגען מיט'ן „קאמזעט"

וועגען דער ווייטערדיגער ארבייט פון „ארט" אין ראטען-רוסלאנד

די לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין ראטען-פערבאנד איז איצט פיל בעסער, ווי זי איז געווען אין 1928, האט דר. דוד לוואוויטש, פרעזידיום-מיטגליד פון דער צענטראל-פערוואלטונג פון „ארט"-פערבאנד ערקלערט אין א געשפרעך מיט דעם יט"א-קארעספאנדענט אין מאסקווע.

דר. לוואוויטש איז געקומען קיין סאוויעט-רוסלאנד לויט דעם אויפטראג פון דער צענטראל-פערוואלטונג פון „ארט"-פערבאנד מיטן צוועק צו בעקענען זיך מיט דער ארבייט פון דער „ארט"-פארשטעהערשאפט אין ראטען-פערבאנד און כדי צו פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט די געהעריגע רעגירונגס ארגאניזאציעס וועגען דער ווייטערדיגער טעטיגקייט פון „ארט".

עס זענען פארגעקומען טיפע ענדערונגען אין דער עקאנאמישער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג — האט ווייטער ערקלערט דר. לוואוויטש. דאס פראבלעם פון די דעקלאסירטע יודען וואס איז מיט עטליכע יאהר צוריק געשטאנען אזוי שארף, איז איצט בעדייטענד מילדער, די צאהל יודען אין דער לאנדווירטשאפט שטעהט אונגעפעהר אויף דער זעלבער הויך וואס דאן — ארום א פערטעל מיליאן נפשות. די צאהל יודען-ארבייטער אין דער אינדוסטריע און די צאהל פון יודען-האנדווערקער האט זיך זייט 1928 פילפאכיג פערגרעסערט. עס איז אויך בעדייטענד געשטיגען די צאהל יודען-אנגעשטעלטע אין די מלוכה-אנשטאלטען און אין דער קאאפעראציע.

פאראן אבער נאך א בעדייטענדע צאהל יודען, וואס פאדערען אויפמערקזאמקייט מצד דער סאוויעט רעגירונג און געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס, דאס איז די יודישע בעפעלקערונג פון יענע שטעטלעך, וועלכע ליגען ווייט פון אינדוסטריעלע צענטערן. טייל ווייז איז די פראגע געלעזט געווארען דורך קאלאניזירען א טייל פון דער בעפעלקערונג אין קרים, אוקראינע און בירא-בידזשאן און דורך איבערקוואליפיצירען די דעקלאסירטע און איינארדנען זיי אין דער געווערב-קאאפעראציע און אינדוסטריע.

עס פאדערט זיך נאך אבער א ווייטערדיגע ארבייט אין דער ריכטונג.

מיט דער שטיצע פון דער ראטען - רעגירונג פיהרט די מאסקווער פארשטעהערשאפט פון „ארט"-פערבאנד רעקאנסטרוקטיווע ארבייט אין א גאנצע ריי פונקטען און אין פערשידענע ריכטונגען.

דער „ארט"-פערבאנד האט ארגאניזירט אין פיל שטעטלעך אין אוקראינע און ווייסרוסלאנד ווי אויך אין איינגע פונקטען פון רמפ"סר א רייה נייע האנדווערקער קאאפעראטיוון און בעדינט די שוין עקזיסטירענדע ארטעלען מיט אויסשטאטונג, דויה-ווארג, מיט קרעדיט און טעכנישען אינסטרוקטאזש, היינט צו טאג נעהמט דער „ארט"-פערבאנד ארום מיט זיין ארבייט 60 פערשידענע אונטערנעהמונגען (האליץ-בעארבייטענדיגע, טריקאטאזש, שפינערייער און וועבערייער, מעטאל-בעארבייטענדיגע, שפילצייג ארטעלען א.אז.וו.) אין וועלכע עס זענען בעשעפטיגט ביז 7000 ארבייטער, אין זייער גרעסטער מעהרהייט יודישע דעקלאסירטע און ארעמקייט.

אויסער דעם האבען די ארטעלען בעקומען אין פערלויף פון פערגאנגענעם יאהר (1934) רויהווארג אויף קרעדיט אויף א סומע פון 650 טויזענט רובל)

די צווייטע הילפס-פארם איז געווען ארייגפיהרען קיין ראטען-פערבאנד אהן צאל מאשינען און אינסטרומענטען אויפן חשבון פון אויסלענדישע קרובים. אזעלכע מאשינען זענען דורכ'ן „ארט" אריינגעפיהרט געווארען העכער 3000 און דערמיט געשטעלט אויף די פיס איבער 10 טויזענט דעקלאסירטע און האנדווערקער.

א וויכטיגע בעדייטונג האט געהאט די ארבייט פון „ארט" אויפן געביט פון איינבירגערען האנדווערק-ארטעלען אין די יודישע קאלכאזען פון קרים און אוקראינע, אלס א נעבען-בעשעפטיגונג, איבערהויפט פאר פרויען אין די פרייע ווינטערדיגע חדשים וואס עס ברענגט אריין זייטיגע הכנסה און העלפט פערפעסטיגען די ווירטשאפט.

אזעלכע ווארשטאטען און קליינע פאבריקלעך ארגאניזירט דורך'ן „ארט"-פערבאנד אין די יודישע דערפער זענען איצט פאראן 48, אין וועלכע עס זענען בעשעפטיגט העכער 1500 מענשען, דער עיקר פרויען, דער פערדינסט פון א פרוי אין די דאזיגע ארטעלען איז דורכשניטליך 150 רובל א חודש, וואס האט אין דארף א גרויסע בעדייטונג, שוין אפגערעדט דערפון וואס די פרוי לערנט נאך דערצו א פאך.

מיט דער גרינדונג פון דער יודישער אויטאנאמער געגענד אין בירא-בידזשאן איז פארן ארט-פערבאנד ענטשטאנען די פראגע וועגען פערברייטערען זיין טעטיגקייט אויך אויף בירא-בידזשאן. סוף פאריגען יאהר איז שוין אהין ארויסגעפאהרען א קאמיסיע מיט ה' צעגעלניצקי, בראש מיטן צוועק צו דערלערנען אויפן ארט אין וועלכער ריכטונג די טעטיגקייט פון „ארט" אין בירא-בידזשאן דארף געהן.

היינט צו טאג נעהמט דער „ארט"-פערבאנד אנטייל אין דער בויאונג פון צוויי פאבריקען, וועלכע וועלען בעשעפטיגען 300 מענשען.

אויסער דעם האט דער „ארט"-פערבאנד אנגעמערקט צו ארגאניזירען אין פערלויף פון 1935 י. א רייה קליינע ווארשטאטען אין פינף פונקטען פון בירא-בידזשאן, צום סוף האט דר. לוואוויטש בעזונדערס אונטערגעשטראכען אז די סאוויעטישע רעגירונג האט אלץ געטון, כדי צו פערלייכטערען די טעטיגקייט פון „ארט" אין ראטען-פערבאנד.

לעבערליך קליינע צאהל יודען ווערט בעשעפטיגט אויף די עפענטליכע ארבייטען,

רעגירונגס-אונטערנעהמונגען און אמטען אין א"י

ירושלים (יט"א) די לעכערליך קליינע צאהל יודען, וועלכע געפינען בעשעפטיגונג אויף עפענטליכע ארבייטען, רעגירונגס-אונטערנעהמונגען און אמטען אין א"י ווערט בריוו ארומגערעדט אין א לייט-ארטיקעל פון „דבר". דער אונזער פון ארטיקעל ווייזט אן, אז יודען בעטרעפען נישט מעהר ווי א האלב פראצענט פון די בעשעפטיגטע אויף די עפענטליכע ארבייטען און פון רעגירונגס-בעאמטע און זייער צאהל האלט אין איין פאלען. פון די 1000 ארבייטער אויף די עפענטליכע ארבייטען אין חיפה'ער קרייז און פערהאן נישט מעהר ווי 20—15 יודען. ביים פונדאמענט-בוי פון חיפה'ער פארט אין צווישען די הונדערטער ארבייטער נישטא קיין איין יוד. אויף די עפענטליכע ארבייטען פון דער חיפה'ער שטאט-פערוואלטונג איז צווישען 150 ארבייטער נישטא קיין איין יוד. ביים בויען פערשידענע רעגירונגס-בנינים (פאסט, לעהרער-סעמינאר, פאליציי-שול) זענען בעשעפטיגט 200 ארבייטער, דערונטער 10 יודען. די ירושלים'ער שטאט-פערוואלטונג האט אנגאזשירט 75 ארבייטער, דערונטער 5 יודען. ביים פערברייטערען דעם יפו'ער פארט זענען בעשעפטיגט הונדערטער אראבער און אויך חוצניקעס, אבער נישט מעהר ווי 15—10 יודען. ביי די ארבייטען פון ירושלים'ער וואסער-פערזארגונג זענען בעשעפטיגט 700 אויסשליסליך אראבישע ארבייטער.

עס שטעהט אין משך פון די לעצטע וואכען אין געלונגען צו שליסען מיט דער רעגירונג ארבייטס-קאנטראקטען, א דאנק וועלכע עס וועלען געפינען בעשעפטיגונג איניגע הונדערט יודישע ארבייטער. די רעגירונג בעשעפטיגט איינציג טויזענדער אראבישע ארבייטער אין די קרייזען מיט אנ'איבערוויגענד אראבישע בעפעלקערונג, וואו קיין איין יוד בעקומט נישט קיין בעשעפטיגונג.

איצט טרעט די רעגירונג צו פערווענדען 2 מיליאן פונט, הויפטזעכליך פון די הלוואה-פאנדען, אויף גרויסצאהליגע עפענטליכע ארבייטען אין לאנד. מינדעסטענס 10,000—12,000 ארבייטער וועלען דערביי געפינען בעשעפטיגונג. די הכנסות פון דער א"י-רעגירונג פליסען הויפטזעכליך פון יודישע קעשענעס, דעריבער איז די רעגירונג פערפליכטעט צו בעשעפטיגען ביי די ביי'ע עפענטליכע ארבייטען מינדעסטענס 50 פראצ. יודישע ארבייטער. חוץ דעם דארף פערגרעסערט ווערען די צאהל יודישע באהן-ארבייטער, וועלכע בעטרעפט איצט 180 אויף דער אלגעמיינער צאהל 3500 באהן-ארבייטער אין א"י. עס-שט אין יאהר 1933 האט די צאהל יודישע באהן-ארבייטער בעטראפען 375—350.

„דבר" פאדערט, אז די רעגירונג זאל רעווידירען איהר פאליטיק לגבי די יודען אויף דעם געביט און זאל ערפילען איהר פערפליכטונגען, וואס דרינגען אויס פון מאנדאט וועגען א געדעכטער בעהאנדלונג פון דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע האט דאס רעכט צו פאדערען מ'זאל איהר א גלייכען אנטייל אין די עפענטליכע ארבייטען, אונטערנעהמונגען און אמטען.

די תקציבים פון דער רעגירונג, אז עס מעלדעט זיך נישט די גליטיגע צאהל יודישע ארבייטער, זעהען אויף אזוי פיל פאלש, וואס דער דאזיגער מצב איז א דירעקטער רעזולטאט פון דער רעגירונגס-פאליטיק פון האמעווען אין ענגער צו די יודישע ארבייטער-עליה. די רעגירונג דארף דעריבער אפשאפען די שארפע עליה-בעגרענצונגען, כדי צו געבען דער יודישער בעפעלקערונג א מעגליכקייט צו נעמען א געהעריגען אנטייל אין די עפענטליכע ארבייטען, אין רעגירונגס-אונטערנעהמונגען און אין הסבם מיט די בעשטימונגען פון מאנדאט און די פילמאליגע רעגירונגס-ערקלערונגען אין פארלאמענט.

כל-זמן די יודישע עליה בלייבט בעגרענצט און נישטא קיין האפנונג, אז יודען זאלען קענען אויסנוצען זייערע רעכט אויף אנ'ענטשפרעכענדע אנטייל פון יודישע ארבייטער אין בעאמטע אין די רעגירונגס אמטער און ארבייטען.

דייטשען קויפען איין מאסען-ווייז וואהל און באנוועל

פאריז, 27 (ספ. טעל.)

די צייטונגען, וואס געהען ארויס אין ליל, זענען מודיע, אז זייט עטליכע טעג מאכען דייטשען אין צפון-פראנקרייך גרויסע קנית פון וואל, באנוועל און מאנופאקטור-סחורות.

בלויז וואל זאלען זיי האבען געקויפט 5 מיליאן קילא און דערביי געצאהלט א סך העכערע פרייזען, ווי די מארק-פרייזען.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.)

אויפ'ן ענגלישען באנוועל-מארק זענען אנגעקומען א סך דייטשע סוחרים, וואס בעמיהען זיך איינצוקויפען גרויסע סכומים באנוועל. דאס האט דא ארויסגערופען א גרויסע בעאומרוהיגונג. אין די לאנדאנער קרייזען דערקלערט מען דעם ענין מיט'ן מיסערפאלג פון די דייטשע סוחרים אין אמעריקא, וואו זיי האבען זיך בעמיהט אדורכצופיהרען סחורות-אויסטויש-טראנזאקציעס.

אמאליגע אליאנסען פון מלוכות

(ענדע פון דער 4-טער זייט)

און דא נעמט בלום אין שוץ די אידעען פון זיין ענגלישען קאמפס-חבר, לענסבורי:

א פריוען, באזירט אויף ענטוואפנונג און נישט אויף בעוואפנונג, די פאמיליע פון לענסבורי און ווירקליך די איינציגע אויף וועלכער עס קען זיך שאפען א אינטימע און אקטיווע פערשטענדיגונג צווישען ענגלאנד און פראנקרייך. א פערשטענדיגונג, וועלכע איז די איינציגע, וואס זאל קענען ברענגען צו אנ'אלוועלטליכען פריהדען.

יא, אבער ווי אזוי דאס דורכפיהרען? — די קאמוניסטישע „הומאניטע" איז א סך פעסימיסטישער. גאבריעל פערי לאכט אויס די פראגען פון זייער ענגלישער דיפלאמאטיע צו דייטשלאנד:

צוויי פראגען בלויז שטערען די רוהיגקייט פון סער דזשאן סיימאנ'ס שעהנער נשמה: צי וועט דייטשלאנד מסכים זיין צוריקצוקומען אין זעם זשענעווער ווינקעלע? — און וואס פארא בעוואפנונגען וויל דייטשלאנד? — דערויף ווערען די שליחים שוין אנפאנגען דאס דיגעניש.

מען זאגט איבן צו, אז די דיוויזיעס פון דער היטלעריסטישער ארמעע וועלען נישט בע-שטעהן מעהר ווי פון 10 טויזענד מאן און אז איצט וועט דאס רייך נישט איבשפארען זיך גלייך אויף א מאסיווען אופן צו פערגרעסערן איהרע פלאט, און אז זיי וועלען זיך בעגנוגענען בלויז מיט א לופט-פלאט, אין אזא מאס ווי א צפון-מאכט, וואס איז אמשטא-קסנע בעוואפענט א. א. וו. אבער צו וואס צילט דאס אלעס סוף-כל-סוף? — צו לאזען דעם היטלעריזם רעאליזירען זיינע אמביציעס אויפ'ן מזרח!

מען רעדט איצט אפט אין די צייטונגען וועגען דעם, אז פראנקרייך איז אליין איבגאנצען אזאליכט. דער „מאטען" אבער האלט, אז דאס איז נישט ריכטיג און די בעראטונגען אין פאריז צווישען לאוואל און דעם ענגלישען און איטאליענישען איסער-מיניסטער בעווייזען גאר עפעס אנדערש.

די ה"ה פיער לאוואל, אידען און סוויטש, האבען נאך בעסער געטון בעטען, ווייל ווי זאגט דער קאמוניקאט, די איניגקייט פון שטאנדפונקט פון די רעגירונגען פון לאנדאן, פאריז און רוים האט נישט בלויז זיך בעשטעטיגט דורך דער לאנגער באטע פון דעם 3-טען פעברואר נאר זי און געווארען א פולשטענדיגע סאלידאריטעט צווישען די דריי רעגירונגען.

וועלען מיר זעהען!

י. ססי.

קינא-טעאטער
„MIRAŻ"
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16

היינט און פאלגענדע טעג!
1-טע סאוויעטישע מוזיקאל. קאמעדיע א.ג.

„די וועלט לאכט"
(Wesołyje Rebiata)

אין די הויפט-ראלען: די בעריהמטעסטע ארטיסטען פון ראטען-פערבאנד
L. Utiesow, L. Orłow, N. Stichow

אויסער'ן פראגראם: וואכען-זשורנאל פון Paramount און P.A.T.

פרייזען פון די פלעצער: III פל. 54 גר. II פל. 85 גר., I פל. 1.09 זל. באלקאן 75 גר.
דער זאל איז גוט בעהייצט.

טראמוואי-בילעטען
שויז צו בעקומען אין
Wagons-Lits Cook
לאדז, פיעטריקאווער 64.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג. דעם 28-טן מערץ

6.36 — גימנאסטיק, 6.50 — פליטען, 8 — אוידיציע פאר שולען, 11.57 — צייט-סיגנאל; 12.03 — ידיעות; 12.05 — אוידיציע פאר שולען; 12.30 — מוזיק. שול-פריהמארגען; 1 — שמועס פאר פרויען; 1.05 — ידיעות; 1.10 — פארטז. פון שול פריהמארגען; 1.50 — ווירטשאפטליכע ידיעות; 1.55 — בערזע; 2 — פוילישע מוזיק; 3.45 — פליטען; 4.30 — שמועס פון דער פראנצויזישער שפראך; 4.45 — פארטעפיאן-פליטען; 5 — רעפארטאזש; 5.15 — הערשפיל; 5.50 — ראטגעבער פאר ספארטלער; 6 — קאנצערט; 6.15 — ליטערארישע סעקציע; 6.30 — לאדזער קעסטעל; 6.45 — פליטען; 7.15 — פליטען; 7.25 — ספארט; 7.35 — לידער; 7.50 — פעליעטאן; 8 — מוזיק; 8.45 — ידיעות; 9 — קאנצערט; 10 — רעקלאמע-קאנצערט; 10.15 — טאנץ-מוזיק; 11 — ידיעות קאמוניקאטען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — —	88.75
3 פראצענטיגע בוידאווליאנע —	46.50
4 " דאלארובקא —	53.00
7 " סטאביליזאציע (אמ.)	70.88
5 " ווארשאווער ש.ב. 1934	60.75
5 " לאדזער	53.25
ענגלישער פונט — — —	25.49
דאלאר אפיצ. 5.31 נישט אפיצ. —	5.26
גאלד-דאלאר — — — —	8.96
גאלד-רובל — — — —	4.60
דייטשער מארק — — —	1.94

פון „בערל-שמערל-טעאטער"

היינט ווערט געשפילט איין מאל

אין „בערל-שמערל-טעאטער" איז דער מיין מאנטאג-און-דאנערשטאג נישט קיין יתום...

פערקעהרט און אדרבא — אויך היינט, דאנערשטאג, ווערט נאר איינמאל געשפילט דער נייער גלענצענדער פראגראם א. נ. „נאר נישט געזארגט"...

בלויז די, וואס זענען דירעקט פערנומען מיט באקען מצות זענען דערוויל פריי פון דער אנגענעהמער פליכט צו גיין קוקען דעם פראגראם.

היינט צום לעצטען מאל „די שכורטע"

מיט וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן אין „ראזמאיטאשטשי" טעאטער

היינט ווערט געגעבען די מעגליכקייט צו זעהן צום לעצטען מאל „די שכור'טע" צו ביליגע פרייזען מיט דעם בעקאנטען אפערעטען-פאר וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן.

מארגען ווערט געגעבען די בעליבטע אפערעטע „דער קאבארעט-זינגער" אין די הויפטראלען וויערא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן.

אין די איבריגע ראלען נעמט אנטייל דער גאנצער אנסאמבל פון „ראזמאיטאשטשי" טעאטער.

בעמיש-באקטעריאלאגישער באר-סאנאטאריום
מ. שאץ, לאדז,
יעטריקאווער 37.

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ZEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד

קראנג-קינא
CAPITOL
זאווראדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר: JEAN GRAWFORD, CLARKA GABLE אין דער מיטרייסענדער דראמע
„די פערפיהרערין"
רעזשי: CLARENCE BROWN
די טעמע פון פילם איז א הייראטס-דרייווינקעל

אויסער׳ן פראגראם: די בעקאנטע קלאנג-צוגאבען און כראניק פון P.A.T. אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

קאוויארניע „CASINO"
מאנביושקי 3, טעל. 127-44
אונטער דער לייטונג פון ה׳ פ. ווייסהאף
גיט ארויס אויפ׳ן זומער-סעזאן זעהר געשמאקע
מיטאגעז פון 3 גענג
80 גר. און 1,00 זל.
דארט איז אויך ברידזש, פוף, דאמינא, שאכען און בילארדען.

Dr.
J. Neuman
כירורג
(וועלכער ארדינירט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא).
נעמט אן אין דערהיים פון 6–8 אוונער
זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
שערפיען 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5–7 נאכמ.

פאר גאלד, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

קליינע אנאנסעז
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס
א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע זוכט פערסאנאל אויף זומער-קאלאניעס: פרעזיהערינס, לעהרערינס, א ווירטין געניטע אפערטען אין אדמיניסטראציע פאר „ק. ג." 694

נויטיג א האנד-העפטערין צו טריקאטאזש-ארבייט, 11-טער ליסטאפאד 19 וו. 10.

פערשידענעס
צו די ה"ה גנבים! מיט 2 וואכען צוריק איז ביי מיר געגנבעט געווארען א מארינארקע מיט פערשידענע דאקומענטען. א טייל האב איך צוריקבעקומען. איך בעט געבען גוטע בעלוינונג די רעשט זאכען אפצוגעבען. צו פערשטענדיגען זיך ביי קינרוס, זאוואדזקא 17, דיסקרעציע געזיכערט.

ביליגער פערקויף פון מאדערן מעבעל אויף גינסטיגע בעדינגונגען. לאדז 6-טער שערפיען 2 (עקזיפיעטריק). 6898

Zaginiono został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na zł. 10 na imię Fiszel Taub, Pomorska 57, wyd. d. 2/VI 33 Nr. 90851.

OGŁOSZENIE.

Dalszy ciąg Ogólnego Zebrania członków Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Województwa Łódzkiego w Łodzi, Piotrkowska 46, rozpoczętego w dniu 14-go marca rb., odbędzie się w lokalu własnym tegoż Stowarzyszenia **dnia 11 kwietnia 1935 r. o godz. 5 po poł.**

Przewodniczący Ogólnego Zebrania
inż. L. Lubotynowicz.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę 275 mtr. sześć. impregnowanej kostki drewnianej o wymiarach 15 — 22 cm. x 7,8 cm. x 14 cm., pochodzącej z gęstosłoistego wysokogórskiego świerku.

Warunki ogólne, wzór umowy i oferty otrzymać można w Wydziale Budownictwa, Plac Wolności 14, pokój Nr. 34, w godzinach od 11-ej do 13-ej.

Oferty z dołączeniem próbki i oznaczeniem ceny jednego metra sześć. kostki loco wagon stacja Łódź—Fabryczna składać należy w Wydziale Budownictwa, pokój Nr. 41 do dnia 8 kwietnia 1935 roku do godz. 12-ej w kopertach podwójnych, zamkniętych z napisem:

„Oferta do przetargu na dostawę kostki drewnianej".

Koperta zewnętrzna powinna zawierać dowód złożenia wadjum do depozytu Zarządu Miejskiego oraz drugą kopertę zalakowaną, zawierającą ofertę, podpisane warunki ogólne i wzór umowy.

Wadjum w wysokości 3% od oferowanej sumy winno być złożone w gotówce lub w wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Oferty mogą być składane na całość dostawy.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 8 kwietnia 1935 roku o godz. 12 min. 15 w pokoju Nr. 44.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, prawo powierzenia tylko częściowej dostawy, jak również prawo odrzucenia wszystkich ofert.

Oferty, nieodpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie, rozpatrywane nie będą.

Łódź, dnia 28 marca 1935 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Obwieszczenie.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że zgodnie z pismami Warszawskiego Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Rzeźni Miejskich z dnia 18 marca 1935 roku i 23 marca 1935 roku z dniem 5 kwietnia 1935 roku Rzeźnia Miejska pobierać będzie następujące opłaty taryfowe:

Od uboju 1 szt. żerlaka	do 100 kg.	zł. 4.05
„ „ 1 szt. bydła rogatego	wyżej 100 „ do 150 kg.	„ 6.30
	„ 150 „ „ 250 „	„ 8.00
	„ 250 „ „ 325 „	„ 9.80
	„ 325 „	„ 11.80
Od uboju 1 szt. cielęcia	do 15 „	„ 1.85
	wyżej 15 „	„ 2.40
„ „ 1 „ barana	do 10 „	„ 1.20
	wyżej 10 „	„ 2.00
„ „ 1 „ kozy	do 15 „	„ 1.20
	wyżej 15 „	„ 1.65
„ „ 1 „ źrebaka	do 100 „	„ 4.80
„ „ 1 „ konia	wyżej 100 „ do 250 kg.	„ 9.90
	„ 250 „	„ 11.00
„ „ 1 „ prosięcia	do 30 „	„ 1.60
„ „ 1 „ świni	wyżej 30 „ do 80 kg.	„ 6.30
	„ 80 „	„ 7.30
Za korzystanie z obory w ciągu jednego dnia od sztuki:		
	bydła	„ 0.50
	cielęcia i barana	„ 0.15
	świni	„ 0.25
Za korzystanie z targowiska:		
	bydła i koni	„ 1.00
	cielęta, barany i kozy	„ 0.30
	świnie	„ 0.50
Za obejrzenie mięsa przywozowego	za 1 kg.	„ 0.07
„ wagę „ „	„ 10 „	„ 0.04
„ przechowanie mięsa	„ 1 „	„ 0.03
„ ważenie mięsa	„ 10 „	„ 0.04

Łódź, dnia 26 marca 1935 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi
(—) Inż. Wacław Wojewódzki.

מודעה. ברוך-קראנקע!
ליידענדע אויף פערשידענע רופטורע, פערקרימונגען פון רוקען-ביין, פיס און הויקערס!
א הילף און א רפואה!
ביי ווינקעל, נופעל, בויך און קיסברוכען אויך אין געפעהרליכסטען צושטאנד ביי מענער, פרויען און קינדער. ספעציעלע הילף ביי פרויען, מוטערברוך, מאגען און נירען-ברוך!
ברוך-ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אהן בלוטיגע אפעראציעס און געפאהר! פערנאכלעסיגט נישט און ראטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס׳איז נאך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ׳קען בראנדיג ווערען. דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספעציעלע גומי-הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפעהרליכע ברוכען און בעווייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל-אפאראטען און גארסעטען נאך דעם סיסטעם פון פראפעסאר ד״ר האפפא, ד״ר העססינג און קאללאם. געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס. פאר אמפוטירטע אינוואלידען א מעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט).
ביים אראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד״ר גלענארד.
דער אמת׳ער בעריהמטער און גאנץ פוילען ספעציאליסט
פון אוניווערזיטעטס-פראפעסארען אנערקענט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30-יעהריגער פראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אוועגד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.
דאנקזאגונג.
דערמיט דאנק איך הערצליך דעם אמת׳דיגען ספעציאליסט פאר ברוך-ליידענדע ה׳ ארטאפעד נאטאן ראפאפארט פון פילסודסקיעגא 23 פאר זיין זארגפעלטיגע בעהאנדלונג פון מיין ברוך, אויף וועלכען כ׳האב געליטען איבער 30 יאהר און אדאנק זיין פערלעגטען ספעציעלען הייל-באנדאזש פיהל איך מיך געזונד און צו דער ארבייט פעהיג. איך עמפפעהל ה׳ נאטאן ראפאפארט אלע ברוך-ליידענדע. מיט אכטונג
שלמה אייזענבערג, שרודמיעסקא 23.

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועציאפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9–2 און פון 4–8 אוונט.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89 8
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לטעשניצע-פרייזן

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פאר לונגען-, הארץ- און סקלעראז-קראנקה.
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1[30]—2[30] מיטאג און פון 5—9 אוו. זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לטעשניצע-פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4–8 אוועגד.

פריוואט-קליניק
פון האלז-, נאז- און אוירען-קראנקהייטען
89
Piotrkowska 55
Telefon 174-74
Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH

מער׳ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע בעהאלט זיך דאס רעכט אפצולעהנען נישט-פאסענדע אנאנסען, וועלכע עגדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס. בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא 1 דאל.

נעקראלאגען 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט) שפאלטען. קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 " " " " " 60—
נאכ׳ן טעקסט—12 " " " " " 18—
מיטען דער שפאלט 50 פראצ. טייערער. אויסגעוועלטע ערטער 100 פראצ. טייערער. שפאלטען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman